Q 1322
1988-03-22

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXXIII. ÉVFOLYAM

3. SZÁM

1988. MÁRCIUS

ÁRA: 2 FORINT

MSZMP KB Párttört. Int. KÖNYVTÁRA

Minden egyes dolgozóval törődnünk kell

Beszélgetés Gricserné Heszky Enikő főtitkárral

Az év első két hónapjában — az áremelkedések mellett — alighanem a bruttósítás és a szakszervezeti tagdíjrendszer volt a leggyakoribb beszéd- és vitatéma a postás dolgozók körében is. Teljesen természetes dolog, hogy a Postások Szakszervezetének vezető tisztségviselői és politikai munkatársai az elmúlt időszakban megkülönböztetett figyelmet fordítottak e kérdésre. Január és február folyamán harminc alapszervezetben mintegy háromszáz tisztségviselővel beszélgettek el kötetlen formában, hogy közvetlen információt szerezzenek, és véleményt cseréljenek a két jelentős változtatás tapasztalatairól, a tagság élet- és munkakörülményeinek alakulásáról, továbbá a gyorsított ütemű távközlés-fejlesztési program és a postások foglalkoztatási biztonságának összefüggéseiről.

Milyen benyomásokat és tapasztalatokat szereztek a megbeszélések során, és milyen következtetések, illetve időszerű tennivalók adódnak a szerzett információkból, feldolgozott tapasztalatokból a mindennapi érdekvédelmi munkát végzők számára? Erről beszélgettünk *Gricserné Heszky Enikővel*, szakszervezetünk főtitkárával.

— *Először érdemes volna tisztázni, miért tartottak szükségesnek ilyen széles körű, átfogó tapasztalatcserét a bevezetőben említett kérdésekkel kapcsolatban az alapszervezeti tisztségviselőkkel?*

— Szeretnénk emlékeztetni arra, hogy mi hónapok óta tudatosan készültünk az év eleji jelentős változásokra, s ebben a folyamatban meghatározó volt a december 22-i központi vezetőségi ülésünk, amely elfogadta a kollektív szerződés személyi jövedelemadóval kapcsolatos módosítását, részletesen meghatározva a keresetbruttósítás elveit és szabályait, s ugyancsak elfogadta az új szakszervezeti tagdíjrendszer bevezetését, illetve annak módozatát. Ezenkívül a központi vezetőség ezen az ülésén egyhangúlag elfogadta a posta 1988. évi tervét, amely közismerten a kiemelt távközlés-fejlesztési program egyik csúcséve, s az eddiginél is több erőfeszítést, s még jobb minőségű munkát igényel a postás dolgozóktól. Hogyan valósultak meg a mindennapi munkában vezetőtestületünk határozatai, illetve hogyan fogadták ezeket a változásokat az alapszervezetekben? Lényegében ezekre voltunk kíváncsiak, ezért határoztuk el, hogy az első negyedévben valamennyi postaszervnél tájékozódunk a bruttósítás és az új tagdíjrendszer bevezetésének tapasztalatairól, valamint a foglalkoztatási biztonsággal összefüggő kérdésekről. Február közepéig négy igazgatóság — a Budapesti, a Miskolci, a Pécsi és a Soproni Postaigazgatóság — körülbelül harminc alapszervezeténél jártunk.

A bruttósítás változatlanul érdekvédelmi feladat

— *Kezdjük a bruttósítással. Melyek voltak a főbb tapasztalatok?*

— Mint ismeretes, január 15-ig minden dolgozót értesíteni kellett új, bruttósított alapbéréről, tehát nagyon rövid idő, mindössze három hét állt rendelkezésre a központi vezetőségi üléstől számítva. Alapelvként fogadtuk el, hogy változatlan teljesítmény esetén biztosítani kell a nettó kereset változatlanságát. Ennek kiszámítása azonban nagyon összetett és időigényes munka volt, hiszen a kollektív szerződés decemberi módosításakor összesen 157 fajta bérelemmel kellett foglalkozni, s ezek számát egyelőre csupán mintegy 130-ra sikerült csökkenteni, az idő rövidsége miatt. Így a bérelemek egymásra gyakorolt hatását nem lehetett kiküszöbölni. Végül azonban mindenütt elvégezték a szükséges számításokat, és az előírt határidőre valamennyi postás dolgozó megkapta a névre szóló értesítést új alapbéréről, február 5-én pedig az első bruttósított keresetét.

— *A dolgozók megértették és elfogadták, hogy miért pont annyi a bruttósított bérük, amennyi?*

— Döntő többségük igen. Azoknál a postaszerveknél, ahol a kötelező értesítés mellett a számítási módszert is kézbesítették a dolgozóknak, és ahol csoportos formában is elmagyarázták, hogyan történt az új, bruttósított bérek kiszámítása, ott az emberek — ha nem is könnyen — hamarabb megértették és elfogadták, hogy a tavalyi nettó keresetük nem csökken az adórendszer miatt, ismétlem, változatlan teljesítmény esetén.

Ahol viszont csak az alapbérről szóló értesítést kapták meg a dolgozók, ott találkoztunk meg nem értéssel és több konkrét kifogással is.

— *Hány dolgozó sérelmezte új alapbérének kiszámítását, illetve hányan jelezték eddig, hogy a bruttósítás következtében csökkent nettó keresetük?*

— Konkrét felszólamlás eddig körülbelül százötven jutott a tudomásunkra, de ez még nem valós adat, hiszen február 5-e óta rövid idő telt el, és több postaigazgatóságnál csak ez idő szerint készítik el a számítás módjáról, menetéről szóló írásos tájékoztatót. A várható problémákra úgy készültünk fel, hogy minden postaszervnél adószakértői bizottságot hoztunk létre, amelyben a szakmai vezetés mellett szakszervezetünk is képviselteti magát. Tájékoztattuk a tagságot, hogy bármilyen gondjuk, kérdésük vagy kifogásuk van a bruttósítással kapcsolatban, akkor először a bizottságokhoz forduljanak felvilágosításért, tanácsért, s csak ha ezután is úgy érzik, hogy jogsérelem érte őket, akkor forduljanak a munkaügyi döntőbizottsághoz.

— *Vannak-e jellemző területek, munkakörök, ahol gond, kifogás merült fel az új alapbérekkel kapcsolatban?*

— Több területen gond volt például a gépkocsivezetők bérének bruttósításával. Ezenkívül a telefonszolgáltatás, a rádió- és televízióműsor-szórás területén a készenléti díj módosítása elmaradt a kollektív szerződés decemberi módosításakor. Az érintett dolgozók jelzései alapján a februári elnökségi ülésen korrigáltuk a hibát, azaz a Magyar Posta vezetésének javaslatát elfogadva megemeltük pl. a hibaelhárítást végzők túlóradíjszázalékát és a készenléti díj mértékét is, hogy ne érje őket keresetveszteség. Szeretném azt is megemlíteni, hogy a teljesítménybéres és az egyösszegű munka- és bérutalványozási rendszerben dolgozóknál progresszívan emelkedővé tettük a normaóraszorzót, hogy ezzel kiegyenlítsük — emelkedő teljesítmény esetén — a magasabb adósávba kerülés keresetcsökkentő hatását. Az azonban csak ezután fog kiderülni, hogy sikerült-e jól megállapítani a változó szorzó mértékét. Mindent összevetve, a bruttósítás mint érdekvédelmi feladat még nem zárult le. Alapszervezeteink és vezető testületeink számára változatlanul fontos teendő, hogy feltárjuk és segítsük megoldani az esetleges gondokat, illetve a kollektív szerződés következő — várhatóan májusi — tárgyalása során, az addig elvégzendő érdemi felülvizsgálat alapján az indokolt módosításokat vegyük be a kollektív szerződésbe.

Tagságunk többsége elfogadta az új tagdíjrendszert

— *Az új tagdíjrendszer megértetése és elfogadtatása a bruttósításhoz viszonyítva könnyebb vagy nehezebb feladat volt?*

— Én úgy fogalmaznék, hogy legalább olyan fontos feladatunk volt, mivel ez jó alkalom volt arra, hogy minden szakszervezeti taggal elbeszélgessünk, s a tagság véleménye alapján megvonjuk a legutóbbi kongresszusunk óta eltelt két év mérlegét. A több mint 11 ezer szakszervezeti tisztségviselőnek egy hónap állt rendelkezésére — január 22-ig —, hogy megmagyarázzák és elfogadtassák az új tagdíjrendszert, s ez egyáltalán nem volt egyszerű, főleg nem rutinfeladat, hiszen köztudott, hogy az emberek ma jóval igényesebbek és kritikusabbak a szakszervezettel szemben, mint korábban, s a tagság bizalmának és támogatásának megőrzése ma már folyamatos, konkrét, személyre szóló érdekvédelmi munkát követel minden tisztségviselőtől. A mintegy 70 ezer szervezett aktív dolgozó közül valamivel több mint ezerkétszázan léptek ki a szakszervezetből, ami mintegy 2-2,5 százalékos csökkenést jelent. Ez azt is jelenti, hogy jelenleg körülbelül 94,5 százalékos a szervezettségünk, de hozzá kell tenni, hogy ez az arány felfelé és lefelé is könnyen változhat a következő hónapok folyamán, részben szakszervezetünk érdekvédelmi munkájának eredményessége vagy esetleg eredménytelensége, részben tőlünk független gazdasági tényezők hatására. Tudomásul kell vennünk, hogy ha a szakszervezeti tag bármilyen okból elégedetlen a szakszervezet érdekvédelmi munkájával, akkor — a tagdíja bérjegyzéken történő fizetésére vonatkozó — megbízó nyilatkozatát bármikor visszavonhatja.

— *Végső soron elégedett az új tagdíjrendszerre való átállás eredményével?*

— Azt mondhatom, hogy nagyobb zökkenők nélkül sikerült megoldani az új tagdíjrendszer elfogadtatását és bevezetését. A dolgozók döntő többsége hozzájárult a tagdíjfizetés bérjegyzék útján, átutalással történő módjához, csupán az aktív tagság nem egészen egy százaléka maradt meg a hagyományos készpénzfizetés mellett. Az is kedvező, hogy jó néhány alapszervezetben növekedett a szervezettség, mert olyan, főleg alacsony keresetű postás dolgozók léptek be a szakszervezetbe, akik úgy érzik, szükségük van a szakszervezet érdekvédelmi munkájára, támogatására, a posta átlagosnál magasabb színvonalú szociális ellátására. Mégsem lehetünk megelégedve önmagunkkal, mert — mint említettem — több mint 1700 dolgozónk kilépésével fejezte ki a velünk vagy a rajtunk kívül álló folyamatokkal, jelenségekkel szembeni elégedetlenségét, sokan pedig várakozó álláspontón vannak, és a következő időszak gazdasági, társadalmi fejleményeitől, például az infláció ütemétől és az idei bérfejlesztéstől teszik függővé szakszervezeti tagságuk fenntartását. Nekünk az a legfontosabb dolgunk, hogy minden egyes ember ügyével, személyes problémájával törődjünk, hogy egyetlen szakszervezeti tagunk se maradjon magára gondjaival. Ezután is mindent meg kell tennünk azért, hogy tagságunkat felkészítsük az idei nehezebb feladatok és életfeltételek vállalására, egyúttal a kedvezőtlen hatások mérséklésére, elviselhetővé tételére.

Megőrizzük a postások foglalkoztatási biztonságát

— *Ezen belül mit tesz a szakszervezet a tagság foglalkoztatási biztonságának megőrzéséért, a munkanélküliség veszélyének elhárításáért?*

— A foglalkoztatási biztonság megvédése ma még a posta egészét figyelembe véve nincs veszélyben, de ha egyes területeket és munkaköröket nézünk meg, akkor vannak gondok és nehézségek. Látni kell, hogy a postánál területileg és szakmailag rendkívül szerteágazó tevékenység folyik, hiszen a hetvenezer dolgozó az ország minden részén több mint hatszáz munkakört lát el, s ennek az is velejárója, hogy a postán belül egyszerre van munkaerőhiány és munkaerő-fölösleg. A távközlés-fejlesztési program felgyorsulásával például több ezer speciális képzettségű elektrotechnikai és számítástechnikai szakemberre van szükség, akik az új technikát üzemeltetni tudják. Ugyanakkor a telefonhálózat korszerűsítésével, automatizálásával az országban több száz kis postahivatalban megszűnik a manuális telefonkapcsolás, így az ott dolgozók ilyen jellegű munkája fölöslegessé válik. Mivel a kis községekben, falvakban a klasszikus postaforgalmat ellátó dolgozóknál eddig naponta többórás elfoglaltságot jelentett a kézikapcsolásos távbeszélő-szolgáltatás, ezek a dolgozók — többségében asszonyok — részben vagy egészen munka nélkül maradhatnak, mert helyben nem találnak munkalehetőséget, máshová pedig nem mehetnek, mert családjuk, lakásuk odaköti őket a községhez.

— *Mi lesz ház ezekkel a postás dolgozókkal?*

— Arra törekszünk, hogy ott helyben vagy a körzetben találjunk nekik munkát, átképzéssel vagy más hasznos postai tevékenységgel. Olyan új szolgáltatások bevezetésével, mint például a postabank vagy a postahivatalban történő gyógyszer-, könyvárusítás, hasznosan ki lehet tölteni a dolgozók felszabadult munkaidejét. Sor kerülhet a hivatali és a fizikai munka kombinációjára is. A lényeg az, hogy a dolgozóval időben, őszintén tudatni kell, hogy jelenlegi munkájára többé nincs szükség, egyúttal tájékoztatni, milyen lehetőségei vannak felszabaduló munkaidejének kitöltésére, és biztosítani kell számára az átképzés lehetőségét, illetve gondoskodni elhelyezéséről. Vannak jó példák, ahol már megvalósították az automatizálást — például Sátoraljaújhely, Sárospatak, Mezőkövesd —, s mert ezeken a helyeken tudatosan, tervszerűen készültek a fejlesztésre, megtervezték a munkaerő-szükségletet, az átképzést, és — közös megegyezéssel — folyamatosan gondoskodtak a felszabaduló dolgozók elhelyezéséről.

Ebben a folyamatban a helyi szakszervezeti testület felelősen és kezdeményezően vett részt. Szombathelyen és Veszprémben például most folyik az új telefonközpont építése, s ott is komplex módon kezelik a foglalkoztatási kérdéseket. Nekünk az a véleményünk, hogy a műszaki, technológiai fejlesztéssel párhuzamosan hosszabb távú, megalapozott foglalkoztatáspolitikát, s ehhez igazodó képzési, átképzési struktúrát kell kialakítani, hogy a posta teljesíteni tudja egyre növekvő feladatait, egyúttal régi dolgozóit is meg tudja tartani.

— *Ehhez azonban nyilván javítani kell a posta nem éppen kedvező bérpozícióját . . .*

— Igen, ez kétségkívül így van. Mivel az elmúlt három év alatt a postai bérlemaradás — a kiemelt bérfejlesztés ellenére — alig csökkent, úgy ítéljük meg, hogy az 1988-ra biztosított 3 és fél százalékos bérfejlesztés nem elegendő ahhoz, hogy teljesítsük a kiemelt távközlés-fejlesztési feladatokat, s mellette ellássuk a megnövekedett postai szolgáltatási kötelezettségünket is. Ezért változatlanul keressük a módját, hogyan lehetne megvalósítani az említett mértéken felüli bérpreferenciát a postánál, mert ezt az áldozatkész, felelősségteljes, az ország számára fontos munkát végző postás dolgozók jogosan igénylik. Nekünk folyamatosan figyelnünk és reagálnunk kell a tagság hangulatára, véleményére, jelzéseire és javaslataira, mégpedig úgy, hogy lépést tartsunk a változásokkal, s munkánk módszereit mindig az időszerű követelményekhez igazítsuk. Ezért voltak hasznosak — számomra is — az elmúlt hetekben lebonyolított kötetlen beszélgetések, melyeknek tapasztalatait hasznosítani fogjuk további munkánkban.

Faggyas Sándor

14

Fiatalok tanácskozása...

Ismét eljött az idő, hogy ifjúsági parlamenteken visszatekintsenek a 30 éven aluli fiatalok az elmúlt években végzett munkára, és új intézkedési tervben határozzák meg a következő évek feladatait, céljait.

Ezúttal három olyan parlamentről számolunk be lapunkban, amelyek mindegyike más és más volt. Olvasóink könnyen eldönthetik, hol miként készültek fel a tanácskozásra. Néhány példából persze még nem lehet összegző következtetést levonni, ezt is megtesszük azonban az összes ifjúsági parlament befejeztével. A szerk.

...Kalocsán...

Volt bőven vélemény a kalocsai postahivatalnál február 19-én megtartott ifjúsági parlamenten. Ezen a napon tartottuk ugyanis hivatalunkban a fiatalok fórumát.

Az írásban kiadott és szóban kiegészített anyagot a fiatalok érdeklődéssel hallgatták, és mint már jeleztem, nemcsak hallgatták. Ésszerű, elfogadható vélemények, javaslatok és érvelések hangzottak el.

Vendégeink, a Szegedi Postaigazgatóság képviselői és a helyi gazdasági vezetők estébe nyúlóan válaszoltak a felvetésekre.

Jó érzés volt látni, hogy a fiatalok nemcsak ott voltak, hanem tevékenyen részt is vettek az érdekeiket képviselő fórumon.

Rácz Jánosné

...Gyöngyösön...

Egy szombati napon délután két órára a Gyöngyös 1-es postahivatal ifjúsági parlamentjére voltam hivatalos.

— Elmaradt a körzeti ifjúsági parlament — mondta előzetesen *Rusz János* hivatalvezető —, mert nem jött össze a harminchárom százalék. Pedig kiküldtem a meghívókat, és felkészültem. De hát a jelenlegi gazdasági helyzet miatt a fiatalok pesszimisták, nem látják értelmét a parlamentnek. Az ifjúsági parlamenten semmi olyat nem tudunk tenni a fiatalokért, amit máskor ne tehetnénk meg. Ha valamelyik fiatalnak segítségre van szüksége, nyugodtan bejöhet hozzám bármelyik hétköznap: én vagy tudok rajta segíteni vagy nem. A lakás- és a bérkérdést országosan kell megoldani. Ez nem az ifjúsági parlament feladata.

A terembe lépve csupa fiatal lány és asszony ül a szépen megterített asztalok mellett. Az ifjú sereg végighallgatja a hivatalvezető beszámolóját, ami semmiben sem különbözik egy termelési értekezlet bevezetőjétől. A *Népszabadság*-ból idézi, hogy *„a parlamentek jelentős része nem váltotta be a hozzájuk fűzött reményeket, az ifjúság problémái nemhogy csökkentek volna, inkább növekedtek; egyre nehezebb lakáshoz jutni, és veszélyben a teljes foglalkoztatottság is”.* Majd a posta és a gyöngyösi körzet elmúlt évi munkájáról, eredményeiről beszélt, amiből megtudtuk, hogy a nehéz gazdasági helyzet ellenére is sikerült jó évet zárni. Aztán sok-sok szám, tény és adat követte egymást. Később ismertette az 1-es számú postahivatal eredményeit, gondjait.

A fiatalok egy ideig figyeltek, majd néhányan halkan, suttogva elkezdtek beszélgetni. Negyvenöt percig tartott a beszámoló, de a fiatalok helyzetéről vajmi keveset tudtunk meg. Talán csak annyit, hogy az 1984-es ifjúsági parlamenten felvetett kérdések hány százalékára válaszolt a vezetés helyben, és hányra levélben.

— Szóljanak hozzá! — biztatta a szakszervezet ifjúsági tagozatának vezetője társait, de a fiatalok közül csak nem akadt jelentkező. Végül *Erdélyi Józsefné*, a Miskolci Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottságának tagja tartott egy kis beszámolót arról, milyen fontos, hogy a fiatalok aktívak legyenek; beszélt az ifjúságpolitikáról, de az ő hozzászólása sem váltott ki aktivitást. Beszédét azzal zárta, hogy szóljanak hozzá, hiszen ez a fiatalok parlamentje.

Csend követte szavait. A fiatalok zavartan mosolyogtak, bökdösték egymást, de megint csak nem egy fiatal szólalt fel, hanem *Biczó István*, a Magyar Posta Központjának oktatási főelőadója. Biztatta a jelenlevőket: szóljanak hozzá, hiszen ő azért jött, hogy muníciót gyűjtsön az ifjúsági törvény átdolgozásához.

— Nem igaz, hogy Gyöngyösön minden a legnagyobb rendben van — törte meg az újabb csendet a hivatalvezető.

Végre egy kislány a hátsó sorból félénk hangon azt kérdezte, hogy miért kevesebb a fiatalok éjszakai pótléka, mint az idősebbeké, majd egy másik fiatalasszony arról tudakozódott, bárki jelentkezhet-e segédtiszti, illetve tiszti tanfolyamra.

— Most már jöhet a harmadik jelentkező — mondta a hivatalvezető, de több vállalkozó nem akadt. Így aztán szünetet rendeltek el.

Ezt a kis időt használtam fel, hogy megkérdezzem Erdélyi Józsefnét, mi a véleménye erről az ifjúsági parlamentről.

— Így nincs értelme — mondta.

— Nekünk is ez a véleményünk — erősítette meg *Dombai Mihályné* hivatalvezető-helyettes és *B. Nagy Lajosné* alapszervezeti párttitkár.

A fiatalokat is megkérdeztem.

— Legutóbb ugyanilyen unalmas volt az ifjúsági parlament, mint most — mondta *Virágné Czirók Mária.*

Társai is ezen a véleményen voltak.

A szünet után a hivatalvezető így indított:

— Akkor talán folytassuk a termelési értekezletet..., bocsánat, az ifjúsági parlamentet.

Válaszolt a két kérdésre, aztán még szóba került, hogy a vidéki postások keresete kisebb, mint a fővárosiaké, majd a hivatalvezető ismertette a határozattervezetet. Ez is eltartott jó huszonöt-harminc percig.

A fiatalok megkönnyebbültek, amikor kézfeltartással szavazhattak. Ellenszavazat nem volt.

Vajon csak bennük van a hiba?

Udvarhelyi András

...és Kecskeméten

A kecskeméti körzet 250 fiatal dolgozója is megtartotta parlamentjét, mely ünnepélyes keretek között, színvonalas rendezéssel, a Szegedi Postaigazgatóság vezetőjének, a megyei pártbizottság és a városi KISZ kiküldöttjének részvételével zajlott le.

Az ünnepi alkalomhoz méltóan berendezett teremben a megjelentek érdeklődéssel és nagy figyelemmel hallgatták a parlament megnyitását jelző harangjátékot, mely a „Kecskemét is kiállítja nyalka verbunkját” című vers dallamát játszotta el. Utána a Kecskeméti Katona József Színház művésze az alkalomhoz illő verse és prózai bevezetője keltett nagy figyelmet a megjelentek körében. A jó megválasztott bevezetés adta meg a további események alaphangját.

A beszámoló után peregtek a hozzászólások, melyek röviden, lényegre törően, de tartalmas mondatokban jelezték: a parlament résztvevőinek vannak még gondjaik, de vannak elképzeléseik azok megszüntetésére. A 21 hozzászóló felelősségérzettel szólt a szolgáltatás minőségének javítására irányuló elképzelésekről, a gépesítési törekvések eddigi eredményeiről, új számítógépek beállításának szükségességéről, hogy a hatékonysági mutatók tovább javuljanak. Felmerült az igény az általános és a számítástechnikai továbbképzés és a nyelvtanulás intenzívebb folytatására.

Nem hallgatták el a fiatalok lakásproblémáikat, az albérleti díjaknak fizetésükhöz viszonyított magas összegét és a Kecskemét 2 pályaudvari postahivatal munkakörülményeinek javítására irányuló kérelmüket. A Széchenyi város közönségszolgálatának javítására javasolták, hogy idegenhivatali kézbesítés bevezetésével a 25 ezer lakos postai szolgáltatását lényegesen lehetne javítani. Javaslat született arra is, hogyan lehetne a jelenleg bérelt, idegen munkásszálló szobáira átutalt bérleti összeggel megteremteni egy sokkal jobb körülményeket nyújtó szállást, mely a fiatalok megtartását is elősegítené. Bejelentést tettek a hivatali rendszeres helyettesek, hogy a parlament tiszteletére megalakítják a helyettesek brigádját, és célul tűzik ki a szocialista cím elnyerését.

A postaigazgatóság vezetője egyetértett a hozzászólók által felvetett kérdések realitásával. A felvetések a posta előtt álló feladatok és a közönségszolgálatban még meglevő feszültségek feloldására irányultak. A hozzászólásokban az előrehaladáshoz szükséges tenni akarás fogalmazódott meg, mely reményt nyújt a nehezebb gazdasági helyzetből adódó, de megoldható gondok leküzdésére. Éppen ezért ígéretet tett arra, hogy a reális igényeket az igazgatóság támogatja, és nagy hangsúlyt helyez a modern, a napi munkát termelékenyebbé és könnyebbé tevő új gépek és berendezések beállítására. Ebből az elgondolásból ered az az elhatározás is, hogy a Kecskemét 1-es hivatal még ez évben megkapja a számítógépes felvételi rendszer bevezetéséhez szükséges gépeket, melyek ez ideig csak Szombathelyen és Miskolcon működnek.

A felszólalásokból az igazgatóság vezetőjének az volt a véleménye — melynek hangot is adott —, hogy a fiatalok nagy része ma már élethivatásnak tekinti a postát.

A parlament légkörével kapcsolatos jó véleményét fejezte ki e hozzászólásában a megyei pártbizottság és a KISZ képviselője is. Megígérték, hogy elsősorban a lakással kapcsolatos rendeletek ismeretében tapasztalható hiányosságok megszüntetéséhez igény szerint segítséget nyújtanak a postás fiataloknak. A parlament hivatalos részét a fiatalok részére ez alkalomra készült emléktasak átadása zárta.

A parlamenten tapasztaltak megerősítik azt a gondolatot, hogy kellően előkészített és megfelelő környezetben megtartott tanácskozás gondolkodásra, tenni akarásra készteti a fiatalokat. Ebből lehet hasznos tapasztalatokat gyűjteni a napi feladatok eredményesebb és jobb végzéséhez.

Szantner György

Nemzetközi kapcsolataink

A Postások Szakszervezete fontos politikai feladatának tekinti a nemzetközi kapcsolatok ápolását, az ebből adódó tevékenység szüntelen fejlesztését. Szakmánk jellegéből következően kapcsolataink széles körűek, sokrétűek.

Munkánkat — amely szerves része a magyar szakszervezeti mozgalom nemzetközi tevékenységének — a Szakszervezetek Országos Tanácsának irányításával végezzük. Feladatunk a Magyar Szakszervezetek XXV. és a Postások Szakszervezete XII. kongresszusa nemzetközi munkára vonatkozó határozatainak megvalósítása.

Jelenleg 38 ország 46 postai és távközlési szakszervezetének központjával, 9 területi szervezettel, 2 nemzetközi szervezettel van kapcsolatunk.

Kétoldalú kapcsolatok

Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a *szocialista országok testvérszervezeteihez fűződő kapcsolataink ápolására.* Rendszeresen tanulmányozzuk tevékenységüket, két- és többoldalú megbeszéléseket folytatunk előre meghatározott témákban. Testvérszervezeteink érdeklődést mutatnak a magyar gazdaságban, a társadalomban, a szakszervezeti mozgalomban megnyilvánuló új törekvések iránt. A korábbi kétkedést, bizalmatlanságot az érdeklődés, az összefüggések megismerésének igénye váltotta fel. Véleménycseréinken mindig témaként szerepelt a nemzetközi szakszervezeti mozgalom helyzetének, aktuális kérdéseinek megítélése is.

Együttműködésünk a szovjet, bolgár, csehszlovák, NDK-beli, postásszakszervezetekkel rendszeres, kiegyensúlyozott. Kapcsolatunk van a lengyel szakszervezetekkel is. Kevésbé rendszeresek találkozásaink a jugoszláv és a román szervezetek képviselőivel. Az Európán kívüli szocialista országok postásszakszervezeteivel a nagy földrajzi távolság és a szakszervezeti feladatok különbözősége miatt kapcsolatunk esetleges. Kétoldalú megbeszéléseket főként a nemzetközi konferenciákon való találkozásaink során tartunk.

Folytatódott, sőt megélénkült a párbeszéd a fejlett tőkés országok postásszakszervezeteivel. Tovább növekedett az érdeklődés a szocialista országok — köztük hazánk — szakszervezeti mozgalma iránt. Fokozódott az együttműködés igénye a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségéhez (SZSZNSZ) és a Munka Világ Szövetségéhez (MVSZ) tartozó társszervezetekkel. (Anglia, Ausztria, Belgium, Görögország, NSZK, Finnország, Svédország, Norvégia.)

Formaságoktól mentesek megbeszéléseink az európai tőkés országok osztályharcos szakszervezeteinek képviselőivel (olasz CGIL, francia CGT, portugál Interszindical.)

A tőkés országok — többségében erős, jól szervezett — postásszakszervezeteinél az elmúlt időszakban jelentősen változott a szakszervezetek szerepe, célkitűzése.

A hagyományos, közvetlen érdekvédelem mellett előtérbe került a szakszervezetek megújulási törekvése, az érdekek átfogóbb, társadalmi jellegű képviselete. Támogatják a postai és távközlési szolgáltatások bővítését, fejlesztését, új munkahelyek létesítését. Harcot folytatnak a távközlés magánkézbe adása, az infláció, a munkanélküliség ellen. Beleszólást követelnek a posta irányításába, az új technika alkalmazása, a fejlesztés, a gazdálkodás kérdésébe. A szolgáltatások fejlesztése, a dolgozók érdekeinek képviselete számos hasonló vagy azonos feladatot jelent a szakszervezetek számára. Tárgyalásainkon gyakori téma a jog- és hatáskör, az érdekvédelem, a munkahelyi és szakszervezeti demokrácia, valamint a modern technika bevezetése, alkalmazása.

Az Európán kívüli fejlett tőkés országok közül az ausztrál és a japán postásszakszervezetekkel van kapcsolatunk. A nagy távolságok miatt delegációcserékre ritkán kerül sor. Japán kollégáink a SZOT Szociálturisztikai Iroda szervezésében gyakran látogatnak Magyarországra. Részükre üzemlátogatásokat, tapasztalatcseréket szervezünk. Az ausztrál tisztségviselőkkel főként nemzetközi rendezvényeken van alkalmunk találkozni.

A fejlődő országokkal kialakult kapcsolataink az elmúlt néhány évben érezhetően gyengültek.

Személyes találkozásokra, véleménycserékre ritkán, többnyire nemzetközi tanácskozásokon van lehetőségünk. Társszervezeteink többsége saját küldöttségének utaztatási költségeit sem tudja fedezni, nemzetközi tanácskozásokon is csak repülőjegy megküldése esetén vesznek részt.

Kapcsolataink tartalmát főként a politikai és erkölcsi szolidaritás képezi. Lehetőségeinktől függően esetenként szerény mértékű anyagi támogatást is nyújtunk. Anyagi támogatásunknak jelentős erkölcsi értéke és kedvező visszhangja van.

Az arab szakszervezetekkel történő együttműködésünket változatlanul nagymértékben befolyásolja az arab országok és szakszervezeteik egymás közötti vitája. Többé-kevésbé rendszeres a kapcsolatunk az algériai, a kuvaiti és a szíriai társszervezettel.

Részvételünk a nemzetközi szervezetek munkájában

Részt veszünk a mintegy 25 millió tagot számláló Közalkalmazottak és Rokonszakmabeli Dolgozók Nemzetközi Szövetségének (NSZ) a munkájában — amely szervezet mint az SZVSZ szakmai szervezete — 1949 óta összefogja az állami hivatalok, az egészségügyi, a kommunális, a kereskedelmi, a bank, a társadalombiztosítás, valamint a posta és távközlési szolgálat dolgozóit, szakszervezeteit. Képviseljük szakszervezetünket az NSZ kongresszusain, rendezvényein. Öt szakmai tagozata — köztük a több mint 3 millió postás dolgozót képviselő PTT tagozat — egyre több önálló kezdeményezéssel, akcióval járul hozzá a tagszervezetek eredményesebb érdekvédelmi tevékenységéhez.

Az elmúlt időszakban a PTT tagozat tematikus konferenciákon elemezte a postás nők és fiatalok helyzetét, valamint a technikai fejlődés hatásait a szolgáltatásokra és a dolgozók munkakörülményeire.

Szakszervezetünk 1954 óta aktív tagja a 19 tagszervezetet tömörítő Nemzetközi Postás Sport Szövetségnek (UISPTT). Részt veszünk a sportprogramokat kidolgozó, a postás dolgozók sportjának fejlesztését szolgáló kongresszusokon. Több sportágban eredményesen szerepelnek a magyar postás dolgozók. A szövetség kérésére 1987-ben Boglárlellén megrendeztük a X. nemzetközi postás sakkbajnokságot.

Kapcsolatot tartunk a Nemzetközi Postás Kulturális és Turisztikai Szövetséggel (UTCPTT), amelynek 42 ország postaigazgatása tagja. Szocialista ország ez ideig nincsen a tagok sorában. A szövetség a hagyományos turisztikai cseréken túl foglalkozik kiállítások — amatőr fotó, képzőművész —, kulturális cserék szervezésével.

Az idegenforgalom és a szakszervezeti kapcsolatok bővülése következtében sokat fejlődtek, és a nemzetközi munka szerves részévé váltak a tömegkapcsolatok. Évente több száz külföldi postás dolgozó, szakszervezeti tisztségviselő látogat el hazánkba és tájékozódik szakszervezetünk tevékenységéről, a postás dolgozók élet- és munkakörülményeiről. Fokozódik az igény a sport- és művészeti csoportok cseréje iránt is.

A külföldi csereüdültetés, a hétvégi aktivista-csereutazások és jutalomutazások keretében évente mintegy 600 magyar postás dolgozó, illetve aktivista utazhat külföldre szakszervezetünk szervezésében, elősegítve ezzel is a különböző országok postásainak személyes találkozásait, egymás életének, munkájának megismerését.

Bővült, tartalmasabbá vált a területi szakszervezeti bizottságok és az alapszervezetek nemzetközi tevékenysége. Valamennyi tszb-nek van külföldi kapcsolata, amelyeknek többsége üdülési, turisztikai és sportcélokat szolgál, de egyre gyakoribbá válnak a tanulmányi és konzultációs célú találkozások.

Krakk József

Fiatal dolgozók vezetőképző tanfolyama

A SZOT Balatonfüredi Oktatási Intézete az 1988/89-es tanévben vezetőképző tanfolyamot indít fiatal dolgozók részére.

A tanfolyam célja: fizikai vagy más munkakörben dolgozó fiatalok komplex felkészítése a munkahelyi gazdasági, politikai-mozgalmi vezetési feladatok ellátására.

A küldő szerv igényének, a jelentkezők egyéni érdeklődésének és iskolai végzettségének megfelelően az alábbi tagozatokra lehet jelentkezni:

a) ifjúságpolitikai,

b) munkaügyi (középiskolát végzettek részére),

c) szociálpolitikai (középiskolát végzettek részére).

A hallgatók a szakirányú ismereteken kívül a következő témakörökben is jártasságot szerezhetnek: *gazdaságpolitika, ideológia, retorika, számítástechnika, vezetési és szakszervezeti ismeretek.*

A munkaügyi és a szociálpolitikai tagozaton szerzett bizonyítvány középfokú képesítéshez kötött munkakör betöltésére képesít, amely a vállalati és mozgalmi munkában egyaránt hasznosítható.

35 év alatti dolgozók jelentkezését várjuk.

A pályázat módja: pályázhatnak vállalatok, intézmények, illetve szakszervezeti bizottságok, párt- és KISZ-szervezetek, egyének.

A pályázatokat *1988. június 15-ig* kell benyújtani az illetékes iparági-ágazati, szakszervezeti központ szervezési és káderosztályára. Az egyéni pályázatok benyújtása csak a szakszervezeti bizottságon keresztül lehetséges.

A pályázat tartalmazza a pályázó önéletrajzát, személyi lapját, a *b* és a *c* tagozatra történő jelentkezés esetén, a középiskola elvégzését igazoló okmányt, az szb javaslatát, melyet a szakszervezeti bizalmi, az illetékes gazdasági vezető és a pártalapszervezet titkára aláírt.

A tanfolyam helye: Balatonfüred, SZOT Oktatási Intézet.

A tanfolyam ideje: 1988. november 28.—1989. április 21. Napi tanulmányi elfoglaltság 8 óra.

A tanfolyammal kapcsolatos további részletes felvilágosítást a szakszervezet központja, illetve a SZOT Balatonfüredi Oktatási Intézetének tanulmányi osztálya ad. [Cím: Balatonfüred, Széchenyi u. 20. Postafiók 53,8230. Telefon: 06 (86) 43-033]

SZOT Oktatási Intézet igazgatósága

Nőbizottsági vizsgálatok a közelmúltban

A központi vezetőség mellett működő nőbizottság 1987. II. félévében foglalkozott a gyermeküdültetés tapasztalataival, és feladatául tűzte a több műszakos munkarendben dolgozó nők helyzetének elemzését, vizsgálatát.

A *gyermeküdültetésről* az információt a tszb-k nőbizottságának tagjai, az alapszervek nőfelelősei és a szülők jelzései, véleménye alapján gyűjtöttük. Általános vélemény: csak jót, kedvezőt mondtak erről az üdülési formáról. Gazdag, érdekes programokkal tesszük a gyermekek számára felejthetetlenné az üdülőkben töltött időt. Sajnos, az igényekhez képest kevés a beutalójegy. Nagyon kedvezően nyilatkoztak a szülők a területeken szervezett nyári táborokról is. A felmerült néhány gond általában helyi jellegű volt, melyeket a nőfelelősök továbbítottak az illetékes szb felé.

A *több műszakos munkarendben dolgozó nők* helyzetének elemzéséhez, vizsgálatához a nőbizottság kidolgozta a felmérés fő szempontjait. Többek között az iránt érdeklődött, hogy

— hogyan kapják meg a pihenőidőt,

— kik vállalnak éjszakai műszakot, illetve vasár- és ünnepnapi szolgálatot,

— milyen az ösztönző rendszer hatása ezeken a munkaterületeken,

— milyen a fluktuáció,

— hogyan hat ez a munkarend a családi életre.

A tszb-k és az alapszervek nőfelelőseinek többsége a kapott szempontok alapján kérdőíves adatgyűjtési módszert alkalmazott, melyet személyes beszélgetésekkel, közvetlen véleménykéréssel egészített ki. Röviden összegezve, a vizsgált kérdésekre adott válaszok az alábbiak.

A két munkanap közötti — jogszabály által előírt mértékű — pihenőidő minden esetben megvan. A szabadnapok kiadása a megkérdezetteknél eltérő módon történik. Általában szombathoz vagy vasárnaphoz kapcsolva, a dolgozók igénye alapján, velük egyeztetve; de sajnos előfordul, hogy késve, utólag összevontan kapják meg azt a dolgozók, például ott, ahol nagy létszámhiánnyal küzdenek.

Ezt a munkarendet elsősorban egyedülállók, idősebb korosztálybeliek, illetve azok a gyermekesek vállalják, akiknél a gyermekek felügyelete megoldott. A fiatalok körében megoszlik a vélemény: egy részük szívesen vállalja ezt a munkarendet a családalapításig, a több kereset, a szabadidő reményében, másik részük csak kényszerűségből, s csak addig, amíg nem talál magának egy műszakos munkahelyet. Ekkor még kevesebb fizetésért is elmegy.

Egységesek voltak a válaszok abban a tekintetben, hogy csak az ösztönzőrendszer miatt nem vállalnak több műszakot, mivel az ösztönző minimális, úgy érzik nem tölti be feladatát, nem ösztönöz kellően.

A fluktuáció a különböző területeken a legmagasabb a fiatalok körében. Többen említették, hogy nem tudják megszokni a több műszakos munkával járó életritmus-változást, a rendszertelen életvitelt, s ha kedvezőbb lehetőség adódik, munkakört változtatnak.

A megkérdezettek többségének az a véleménye, hogy ez a munkarend a családi életet kedvezőtlenül befolyásolja, nehezíti a gyermeknevelést, a közös családi programok szervezését, s sok esetben akadályozza a továbbtanulást is.

Sokan kiemelték a családi életben a nők meghatározó szerepét, melyet e munkarendben nehéz betölteni, mivel őket várja e munkarend mellett is a család szinte minden gondja. A megnövekedett gazdasági terhek miatt a családok megélhetési gondjai nőttek, a szabadidő nagy részét a másodállás, a gmk, vagy a mezőgazdasági munka köti le. Ez a kisegítő jövedelemszerzés a teljes családoknál az apára hárul, tőlük tehát nem várható segítség. Mivel a mai családoknál a nagyszülők nagy része is aktív kereső, így a gyermek nevelésében és gondozásában rájuk sem számíthatnak.

A felmérés során felmerült helyi gondokat a nőfelelősök jelezték az szb-k felé, melyeket rövid úton megoldottak.

Összességében megállapíthatjuk, hogy nődolgozóink e nem könnyű, sokszor sok lemondást követelő munkarendet becsülettel vállalják, ellátják. Igyekeznek megfelelni emellett a gyermeknevelés nehéz feladatának is.

Dr. Németh Adalberta

A kollektív szerződés 4. módosítása

A kollektív szerződések rendezéséről szóló rendelet értelmében a munkáltató minden év április 30-ig köteles átfogó elemzést és vizsgálatot végezni, s ennek alapján beszámolni arról, hogy a kollektív szerződés rendelkezései hogyan érvényesültek, és elősegítik-e azokat a célokat, amelyeket az egyes rendelkezések megalkotásánál szem előtt tartottak. E rendelkezés célja, hogy ilyen módon is segítse a kollektív szerződésban foglaltak gyakorlati megvalósítását, s csökkentse a szabályozás és a gyakorlat elszakadásának veszélyét.

Szakszervezetünk elnöksége február 25-i ülésén tárgyalta a posta elnökének a Magyar Posta Kollektív Szerződése 1987. évi végrehajtásáról szóló beszámolóját, és az 1988. évi módosítási javaslatot. Az elnökség a beszámolót határozatában elfogadta, s a módosítási javaslattal együtt annak dolgozói megvitatásával egyetértett.

Az elnökség megerősítette a beszámoló azon megállapítását, hogy a kollektív szerződés az elmúlt évben is jól töltötte be funkcióját.

Postaszervek javaslatai

Jóságát és alkalmazhatóságát bizonyítja az is, hogy a postaszervek kevés módosítási javaslatot tettek. Ezek egy része szerepel is a vitaanyagban. Így például:

● a szervezetmódosítás és tevékenységbővítés miatt új munkakörök létesítése, illetve a nyelvpótlékos munkakörök bővítése;

● egyes munkakörökben népgazdasági szintű képzettség követelményként való előírása;

● egyazon munkakörben a védőruha- és a munkaruha-ellátás összhangjának kialakítása.

Másik részük nem teljesíthető. Ilyenek:

○ a 40 órás munkahét teljes körű bevezetése. A jogszabály jelenleg csak a kollektív szerződésben érvényesített körben teszi lehetővé a 40 órás munkahét alkalmazását;

○ további ügyintézői, ügyviteli munkakörökben is kapjanak a dolgozók munkaruhát. A nem fizikai munkakörökben — ahol a munkakörülmény indokolta — a kollektív szerződés szabályozza a munkaruha adását, e területen a juttatás kiterjesztése nem indokolt;

○ több munkakörben a postaszervek indokolatlanul a képzettségi követelmény csökkentését, továbbá kettős képzettségi követelmény előírását igényelték.

Pontosítás, kiegészítés

Decemberben a bruttósítás során jelentősen változtak a kollektív szerződés munkadíjazási szabályai. Egyes díjazási elemek összegei emelkedtek vagy megszűntek. Így például a tiszta teljesítménybérben dolgozók fokozati díja is beépült a teljesítménybérbe. Az ezzel kapcsolatos szabályozást az egyértelműség céljából egy új bekezdéssel szükséges kiegészíteni.

Ugyancsak a bruttósítás miatt vált szükségessé, hogy az átlagkereset számításának módját átmenetileg szabályozza a kollektív szerződés. Ugyanis: 1988-ban az átlagkereset számításához az irányadó időszak alatt van nem bruttósítottan folyósított 1987. évi, és bruttósítottan folyósított 1988. évi kereset is. A kétféle keresetet azonos, bruttósított alapra kell átszámítani.

Túlmunka, készenlét

A kollektív szerződés előző módosításánál a bruttósítás egyik alapelveként fogadtuk el, hogy „az új alapbér megállapítása az 1987. évi *főmunkaidős, rendszeres* kifizetéseket tartalmazó nettó kereset alapján" történjen. Úgy tartottuk helyesnek, ha a túlmunka jellegű díjak (túlóradíj, önkéntes túlmunka díja, készenléti díj) és a jutalmak az új bruttósított alapbéreket, azok arányát nem térítik el.

Természetesen ez az elv nem azt jelentette, hogy ezek a bérelemek nem bruttósodnak. A túlmunka és túlmunka jellegű díjak számítási alapja vagy az alapbér, vagy az átlagkereset. Vagyis: ha az alapbért, illetve az átlagkeresetet bruttósítottuk, akkor automatikusan ezek a díjazások is „bruttósodnak". Ez valóban így van, azonban a bruttósodás ilyen mértéke nem nyújt kellő fedezetet a rendszeres keresetet meghaladó túlmunkadíjak adóigényére.

E problémákról — a dolgozók jogos észrevételei alapján — már január második felében tudomásunk volt. Az azóta eltelt időben kerestük a kérdés jogszabályi kereteken belüli lehetséges megoldását.

Megoldásként a vitaanyag a következőket tartalmazza:

■ *a túlóradíjazásnál* jogszabályi lehetőség van arra, hogy a progresszivitás általános mértékénél magasabb mértékeket állapítson meg a kollektív szerződés. A megoldáshoz tehát úgy juthatunk el, ha a 25, 50 és 100 százalékos pótlékokat emeljük.

Az emelés mértékének meghatározásához postaszinten vizsgáltuk a túlórák szerkezetét, az egyes progresszív sávok közötti megoszlását. E vizsgálat eredményeként a progresszív mértékekre a következőt alakítottuk ki: a túlmunkaidő *első két órájára* a 25 helyett *40 százalék, második két órájára* az 50 helyett *60 százalék, az ötödik órától kezdve* a 100 helyett *120 százalékos legyen a pótlék mértéke.*

A legtöbb postaszervnél, ahol a túlórák struktúrája nem tér el jelentősen a postai átlagtól, a mértékek a problémát megoldják. Vannak azonban olyan szervek, amelyeknél a túlmunkaidő szerkezete jelentősen eltér a postai átlagtól. E postaszerveknél a progresszivitás mértékét tovább szükséges emelni. Ezért a kollektív szerződés lehetőséget ad majd arra, hogy e helyi sajátosság a függelékben rendeződhessen. Vagyis: a kollektív szerződésben meghatározott új mértéknél magasabb százalékú pótlékokat is megállapíthat a függelék.

■ *A készenléti szolgálat* díjazására a jogi keret maximum az átlagkereset 50 százalékáig ad lehetőséget.

Ennek alapján: *a lakáskészenlét* 20 százalékos mértékének felemelésére a jogi keretek lehetőséget adnak. Számítások szerint a mérték 30 százalékra történő felemelése a problémát rendezi;

A munkahelyi készenlét jelenlegi mértéke a jogszabályi lehetőséget kihasználja, tehát ebben az esetben az eddigiekben alkalmazott módszer nem követhető. Valami más megoldást kellett keresni. Bonyolítja a helyzetet az is, hogy vannak területek, ahol a munkahelyi készenlétbe nem minden dolgozó vonható be. Végül is két megoldás kínálkozik. A két megoldás közül helyben kell dönteni a sajátosságok figyelembevételével. Ez a két megoldás a következő:

□ ha a munkahelyi készenléti szolgálatban a kollektíva valamennyi dolgozója részt vesz, akkor az alapbér megfelelő emelésével az adókülönbözet rendezhető. Ebben az esetben ugyanis a jelenlegi alapbérarányok nem sérülnek helyrehozhatatlanul. E megoldás képzelhető el például a rádió- és televízióadó-állomások folytonos szolgálatot teljesítő dolgozói esetében;

□ ha a munkahelyi készenléti szolgálatban a kollektívának csak egy része vesz részt, akkor helytelen lenne, ha e többletmunka vállalása a jelenlegi alapbérarányokat eltérítené: vagyis az előző módszer nem alkalmazható. Egyetlen megoldásként a munkahelyi készenléti díjazást is magában foglaló ügyeleti átalányra való áttérés kínálkozik. Az átalány kialakításánál tekintetbe kell venni elsősorban a dolgozó által éves átlagban teljesített havi készenléti órák számát, majd a kisebb tartalmú túlmunkavégzés díját is.

A javasolt megoldásokból következik, hogy a helyes módszer kiválasztásánál, az egyes dolgozók alapbéremelésénél, illetve a személyre szóló átalány megállapításánál nagyon körültekintően kell eljárni. Az alapbéremelésnél a szakszervezeti bizalminak egyetértési joga van. Célszerűnek látszik azonban az érdekelt kollektíva részvétele a konkrét megoldás kialakításában, a részletes megismertetés és elfogadtatás céljából.

Tekintettel arra, hogy a probléma megoldásának egy része számításon alapul, másik része helyi döntési hatáskörbe tartozik, a postaszervek felé intézkedés történt a kérdés soron kívüli rendezésére. A kollektív szerződés új díjazási mértékeit és a helyi döntésnek megfelelő új díjazást *visszamenőlegesen, január 1-jétől kell alkalmazni.*

Tóth Pálné

*

A Postások Szakszervezete számol azzal, hogy a viták során a dolgozók egyre szélesebb köre ismeri meg a kollektív szerződést, az abban foglaltakat, s szabályainak kritikus értékelésével, a szabályok és a gyakorlat összevetésével, jogos észrevételeikkel, javaslataikkal segítik annak további formálását.

Megfelelni a tagság bizalmának

A Postások Szakszervezetének Titkársága a Szegedi Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottságának rendezésében február 18—19-én Baján tszb-titkári értekezletet tartott, a 13 függetlenített titkár részvételével. A munkaértekezleten az alábbi témákat tárgyalták meg.

A szakszervezeti mozgalom megújulásának keretében:

— az érdekvédelem, érdekképviselet elemzése, továbbfejlesztése,

— a szakmai rétegek, a munka- és rétegbizottságok munkájának áttekintése, továbbfejlesztésének lehetőségei,

— a választott tisztségviselők jogvédelme,

— a Postások Szakszervezetének kibontakozási programot elősegítő agitációs munkája.

A szakszervezet gazdálkodása és költségvetése kapcsán:

— a szervezettség és a tagdíjbevétel alakulása,

— a szakszervezet költségvetése, a tagdíjbevétel és a jóléti alap felhasználása, továbbfejlesztése,

— a gazdálkodás nyitottsága, nyilvánossága.

Egyéb időszerű kérdések:

— a bruttósításban való szakszervezeti részvétel,

— a postán alkalmazott bérrendszer áttekintésének előkészítése, javaslat a továbbfejlesztésre,

— a szocialista munkaverseny-mozgalom áttekintése,

— a szakmai anyagokhoz készített szakszervezeti állásfoglalások rendszere, tapasztalatai.

A résztvevők egyöntetűen hangsúlyozták, hogy a szakszervezeti munka minden fázisának a tagság érdekvédelmét és érdekképviseletét kell szolgálnia.

Tovább kell növelni a vezető testületek nyitottságát, és az ott folyó munka nyilvánosságát. A nyilvánosság a tagság részéről jelentkező igény, ugyanakkor a mozgalmi munka hatékonyságának biztosítéka.

A munka értékelésénél erősíteni kell az önkritikát. Nem szabad teret engedni az egymásra és a felfelé mutogatásnak.

A szakszervezeti sajtóban és a területi kiadványokban markánsabban kell vállalni a konfliktusok megjelenítését, egyidejűleg a kompromisszumokig való eljutás folyamatának bemutatását.

A tszb-titkári értekezlet lényegi megfogalmazása volt, hogy az érdekvédelmi és érdekképviseleti munkát nem csak úgy általában és általánosságban kell végezni, hanem minden egyes konkrét esetben.

A tagság bizalmát csak akkor tudjuk megtartani, ha a dolgozók nap mint nap egyéni gondjaikban is maguk mellett tudják a szakszervezet segítségét, erejét, súlyát.

Ebben az esztendőben kerül sor a két kongresszus közötti félidős számvetésre. Munkánkat a tagság a fentiek alapján is minősíti.

M. F.

Fiatal Szakszervezeti Tagok!

A közelmúltban a társadalom különböző csoportjai, tagjai javaslatokat juttattak el több társadalmi szervezethez és a tömegkommunikációs szervekhez az 1848—49-es forradalom és szabadságharc mártírjainak méltatására, emlékük megörökítésére.

Az állampolgári kezdeményezések összefogására társadalmi bizottság alakul. A KISZ Központi Bizottsága — e megalakuló kuratórium munkájának segítésére — felajánlotta szervezeti eszközeit, közzétette az erre a célra rendelkezésre bocsátani szándékozott pénzeszközök kezelésére elkülönített „Emlékműalap" (MNB 235-90172-5215) bankszámlaszámot.

A SZOT Országos Ifjúsági Tanácsa 1988. február 24-i ülésén úgy döntött, hogy támogatja a kezdeményezést, és kéri a fiatal szakszervezeti tagok közreműködését a nemes cél megvalósításához.

A szakszervezeti mozgalom korábbi hagyományait folytatva szeretnénk, ha a fiatal szakszervezeti tagok, az ifjúsági tagozatok és tanácsok aktivitásukkal segítenék az emlékhely létrehozását.

Segítsük elő, hogy az 1848—49-es forradalom és szabadságharc mártírjainak hősi helytállását megörökítő központi emlékhely minél előbb megépüljön!

SZOT Országos Ifjúsági Tanács

A „jellemtelen"

Talán még az öreg mindentudó Vargáné sem tudná megmondani, mikor kerültek a Szakai *lányok a faluba. A malommal, de még a Tiszával sem lehetnek egyidősek, hiszen a malmot alig 50 éve építette az öreg* Dávid Ferenc, *a Tisza meg nem is itt, a falu alatt folyt valamikor. A Szakai lányok koráról csak ők maguk adhatnának felvilágosítást, ámbár ez a tapintatlan érdeklődés aligha lenne ajánlatos, mert jaj annak, akit ők a nyelvükre vesznek. Tartott is tőlük az egész falu: a tanácselnöktől a téeszelnökig mindenki jó előre nagyot köszönt nekik. Erzsi volt az idősebb, Manci a fiatalabb. Erzsi a postán felvételes volt, Manci a pénztáros, egyben hivatalvezető. Ő, a fiatalabb lett a vezető. Még az udvarlójuk sem tudta volna megkülönböztetni, melyikőjük az idősebb. Udvarló? Nem járt hozzájuk soha férfi a* Szakács Palin *kívül, az is csak a postáért, ha hetenként kétszer bejött a szegegyházi majorból. Agronómus a tsz-ben. Csak beköszönt, átvette az újságokat, leveleket és már ment is.*

— Te, Manci! — nézett fel a csomagok közül Erzsi. — Itt egy levél. Nekünk szól. Írt a Géza.

— No! És mit írt?

— Azt, hogy leküldené a kis Marikát. Írja, ráférne a gyerekre egy kis pihenés a szünidőben, jövőre már érettségizik. És azt is írja, hogy nem rokoni szívességről van szó, megfizet érte.

— Hát — húzta el száját Manci, motoros gyorsasággal pörgetve ujjai között a pénzköteget — majd rendbe hozzuk az udvari szobát. Rokonunk, kötelességünk is segíteni. Csak nehogy felfordulást csináljon . . .

Egy hét múlva meg is érkezett a csendes, szelíd kis vendéglány. Akár az árnyék, suhant ide-oda, segített a takarításban, a főzésben. Erzsi még a postára is befogadta, mert ugye a legjobb pihenés, kikapcsolódás: a munka.

A szegegyházi agromónus, Szakács Pali egy napon újra megjelent, átvette az újságokat, leveleket, és nem indult, mint azelőtt, hanem csak állt, sóvárgó szemmel leste a szőke hajú, kék szemű kis teremtést. Leült, elolvasta az újságokat, közben a kislányt figyelte. És ami eddig még soha, de soha nem történt, Szakács Pali másnap, harmadnap megint bejött Szegegyházáról — a postáért. Aztán mindennap jött: levelet, pénzt adott fel, és egyúttal „szót váltott" a kis Marikával.

*

— Manci! . . . Alszol?

— Nem! Nem tudok elaludni!

— Téged is ez a Szakács Pali izgat?

— Látom, amit látok, Erzsi! Eddig észre se vett bennünket, most meg mindennap a nyakunkon ül.

Hosszú csend következett. Aztán csattanás: egy leütött szúnyog lelte halálát Erzsi arcán. Manci felgyújtotta az éjjelilámpát.

— Te Erzsi! Tenni kéne valamit, de okosat. És én már tudom is, hogy mit. — S megbeszélték.

Reggel első dolga volt Mancinak, hogy a kis Marika elé álljon:

— Marikám, én a javadat akarom. Nem szeretem, hogy ez a Szakács Pali annyit mászkál itt!

— Miért, Manci néni?

A vénkisasszony köhintett:

— Tudod kislányom, ez egy megbízhatatlan fiatalember. Végigudvarolta az egész környéket.

— Az nem lehet, Manci néni kérem, és ne is tessék ilyet mondani, mert a Pali jó gyerek, becsületes, őszinte, nem hazudós és . . .

— Lárifári, mit tudod te, milyen jellemtelen alak. Én csak a javadat akarom. Te nem idevaló vagy, én jobban ismerem. Agronómus, tele van pénzzel, s mind a lányokra költi.

A kis Marika maga elé nézett szomorúan, sötéten.

Délelőtt betoppant az agromónus. A felvételes vénlány, Erzsi hangja csupa méz volt:

— Nézze, Pali. Bele kell szólnom a dolgukba!

— Tessék? Mit tetszik mondani, Erzsike?

— Maga meg a Marika . . . mert én sajnálom magát, látom, hogy maga szereti azt a lányt, éppen ezért szólok. Mert tudomásul kell vennie, Pali, hogy Marikának már van vőlegénye!

Szakács Pali három napig nem jelentkezett. A harmadik napon egy kisfiú nézett be az ablakon:

— Csókulom! A szegegyházi téesz postájáért jöttem.

A gyerek a küldeményekkel elszaladt, Marika szemében egy-egy csillogó briliáns jelent meg.

— Látod, látod — simogatta meg a kis vendéglány szőke haját Erzsi, a vén postáskisasszony, majd nyugtatni akaró vijjogó hangon hozzátette: — Mondtam én neked, kislányom, hogy ilyen alak ez . . . Jellemtelen!

A vén Manci is odakárogta:

— Az! Jel-lem-te-len!

Dénes Géza

Bizalom — öt évre

Mint arról lapunk novemberi számában már tájékoztattuk olvasóinkat, a SZOT titkárságának határozata alapján az elmúlt év december 31-ig valamennyi művelődési otthonban, klubban és tartós művelődési közösségben újjá kellett alakítani a társadalmi vezetőségeket.

Ezúttal arról szeretnénk beszámolni, hogyan zajlottak le a választások a klubokban, tartós kisközösségekben és milyen feladatok várnak a megújított vezetőségekre.

A választásokat nem tudták mindenütt a kitűzött határidőig megtartani, volt, ahol csak 1988 első heteiben került sor a tisztújításra. (Ahol pedig egy évnél nem régebben választottak vezetőséget, és azok alkalmasnak bizonyultak, ott nem tartottak választást.) A választásokat általában klubnapokon, vagy valamilyen rendezvénnyel összekötve tartották. Meghívták a fenntartó, a támogató szervek képviselőit, a közösség munkája iránt érdeklődőket.

A tisztújítás együtt járt a végzett munka felsorolásával, értékelésével is — azután került sor a társadalmi vezetőségek újjáválasztására. Az új vezetőségek tagjai a közösségek „törzstagjai", a programokat rendszeresen látogatók köréből kerültek ki. Sok helyen újból megválasztották a régi vezetőség tagjait. Ahol viszont formálisan működött csak a vezetőség, új tagokat választottak. Olyanokat, akik készek cselekvően közreműködni a közösségek életének formálásában, a kitűzött feladatok megvalósításában.

Tapasztalataink szerint a társadalmi vezetőségek munkájában jelentős eltérések mutatkoztak. A régi vezetőségek elsősorban azokban a közösségekben dolgoztak eredményesen, ahol demokratikusan, a tagsággal élő kapcsolatot kialakítva, véleményük, igényeik figyelembevételével végezték munkájukat.

A tagság közvetlen érdekeltsége, „ellenőrzése" a tartós közösségekben volt a legerőteljesebb — a gyakori találkozások, programokon való rendszeres részvétel miatt. Ebből is következik, hogy a klubok és tartós művelődési közösségek vezetőségi tagjai közül sokan ismét megfeleltek választóik bizalmának.

Az elkövetkező években a kulturális intézmények működési feltételeinek javulása nem várható, az eddiginél nehezebb feltételek, körülmények között még fontosabb, felelősségteljesebb munka vár az újjáalakított társadalmi vezetőségekre.

Tevékenységük során mozdítsák elő a társadalmasítás, a demokratizmus bővítését a művelődésben, a közösség rendszeres látogatóinak, tagjainak képviseletében működjenek közre a munka tartalmi, formai, módszertani megújításában, a gazdálkodás eredményességének javításában. Fokozottan vegyék figyelembe a helyi sajátosságokat, az élet- és munkakörülményekhez igazodó művelődési igényeket; kötődjenek a politikai, gazdasági-szakmai, szakszervezeti feladatokhoz.

Munkájuk hatékonyabbá tételéhez eddigi jogkörüket a SZOT titkársága önálló kezdeményezési jogkörrel bővítette. Természetesen a jogok érvényesítése mindig a tagok többségének egyetértésével történhet.

Az újjáválasztott társadalmi vezetőségeknek sikeres és eredményes munkát kívánunk az elkövetkező öt évre.

B. M.

A Mai Magazin...

„Fel kell venni a harcot *Rambóval*, a lézerpisztollyal, a modern dzsungelharc műanyag eszközeivel és fröccsöntő kisiparosok műhelyeiből tonnaszám kikerülő egyéb szemettel." A szakszervezetek képes folyóirata a *Szórakaténusz Játékműhely és Múzeum* munkatársai között találta meg azokat, akik ezt a harcot vállalják. Amíg vasárnap délelőtt otthon a tévében Linda sikít és rúg, vagy rummal átitatott kalózok hasítják szét egymás fejét színesben, a játékműhelyben a gyerekek agyagoznak, szőnek, fonnak.

Jó üzlet-e a lízing? Milyen arcvonalakon dúl a plakáthábORÚ? Milyen szerepük volt *Clark Gable* életében a nőknek? Létezik-e szovjet popzene?

Csak néhány kérdés azok közül, amelyekre a *Mai Magazin márciusi számából* választ kaphatunk.

Megtudhatjuk azt is, hogy néha még a szorongás, a szerelmi bánat is hizlal, s hogy a busa jótékony, az érelmeszesedést gátló, szívinfarktust megelőző gyógyhatásáról mi a szakemberek véleménye, s hozzá néhány recept: többek között hogyan készítsünk busát tejfölösen, lengyelesen, vajdasági módra.

Együttműködési megállapodás

A Magyar Posta a hazai távbeszélő-hálózat fejlesztési céljai között digitális tároltprogram-vezérlésű távbeszélő központok telepítését is elhatározta.

Az ezzel kapcsolatos üzemeltetési, fejlesztési feladatok szervezett megvalósítása, a postai és állami oktatási célok elérésének segítésére a Magyar Posta elnöke és a győri Széchenyi István Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola főigazgatója megállapodást írt alá a főiskola területén telepítendő digitális tároltprogram-vezérlésű fejlesztő-oktató központ elhelyezésére, üzemeltetésére.

Az ünnepélyes aláíráson jelen voltak a főiskola érdekelt vezetői és a társadalmi szervek képviselői is. A Magyar Posta részéről megjelentek a szakterületek és az érintett postaszervek vezetői.

— sallai —

A bűnbe esett ember

Nyugdíjasélete kezdetén családjának többször is mondta: Nem szereti a tétlenséget. Keres magának valamilyen munkát. Olyankor a lánya ráförmedt: Sehová nem mész. Utánunk rendbe teszed a lakást. Aztán bevásárolsz. Később pedig kisétálsz a Ligetbe . . . Eleget dolgoztál életedben.

Az ősz hajú, sovány *Török Gergely* harmincöt évig dolgozott a közlekedésben. Előbb kalauz, később pedig villamosvezető volt. Mindvégig kiváló szorgalommal. Nyugdíjából havonta ötszáz forint zsebpénzre telt. Ez sokáig elég is volt. Aztán ahogy telt, múlt az idő, egyre jobban megkedvelte a közeli italboltot . . . Nem barátkozott, csak hallgatózott, nézelődött, és ivott. Mindig fehér bort. Naponta háromszor-négyszer elballagott a közeli sarokra. S az ötszáz forint zsebpénz most már tíz nap alatt elfogyott.

Második napja egy fillérje sem volt. Gyötörte a szomjúság. Topogott az előszoba közepén és töprengett: honnét szerezzen legalább egy százast? Nagyon kívánta a bort. Egyszer csak villant az agyában valami. Sietett a szobába. Megállt a sublót előtt, és a felső fiókot kihúzta, amelyben zoknik és alsóruhák sorakoztak. Betapintott a sarokba. Szögletes fémdobozt talált. Reménykedve kinyitotta: régi, rossz zsebórák és karórák összevisszaságban. Csalódással dödögte: „Ezek a kutyának sem kellenek." Bánatosan ballagott vissza az előszobába. Álldogált, és merev arccal bámult maga elé a semmibe. Majd idegesen gyűrte, masszírozta sovány, csontos arcát. Nagyon kívánta a bort.

Később benyitott a fürdőszobába és nézelődött. Fönt, a magas polcon, a púderosdobozok között picike, kék doboz ült. Ez a valami máskor is a szemébe tűnt már, de nem törődött vele. Most fürge mozdulattal érte nyúlt, kíváncsian forgatta, majd kinyitotta. Nagyon meglepődött: gyűrű volt benne, piros köves aranygyűrű. Jókedvűen mosolygott és motyogta: nyolctíz gramm lehet. Az pedig négy-ötezer forint.

Sokáig nézegette és emlékezett: Éva lánya kapta annak idején a bérmaszüleitől. A kabátzsebébe csúsztatta, és ballagott ki a folyosóra. A háromemeletes házban csend volt. Elsétált a lépcsőházig, s közben töprengett: ha majd Éva keresi a gyűrűt, mit mondjon neki? Különös gondolat éledt benne: valakit behív a lakásba és arra majd ráfogja . . .

Áthajolt a korláton és nézett lefelé a kapu alá. Föltekintett az emeletre is. Sehol semmi mozgást nem észlelt. Tovább ácsorgott, és várta; hogy az a valaki majd jön. Egyszer csak lépéseket hallott a fölső emeleten. Szorongva figyelte a lépcsőket. És a kanyarodóban előbukkant a szőke hajú kézbesítő, vállán a nagy táskával. Török Gergely apró lépésekkel topogott elébe. Idegesen kapkodta a fejét, félt a postásra nézni. Jó előbb megvillant benne az a gondolat: esetleg a szeméből kiolvassák a hazugságát? Abból pedig baj lehet. Mozgatta hát a fejét, és alázatos hangon motyogta: „Kézbesítő úr, legyen szíves, jöjjön és szagoljon be a fürdőszobába! Én gázszagot érzek." A fiatal kézbesítő postás meghökkent: Török bácsit ilyen reszketős állapotban még nem látta. Furcsán imbolyog a feje, és a szeme mintha csukva lenne. Azt gondolta: biztosan nagyon fölizgatta magát a gáz miatt. Szó nélkül utánament a fürdőszobába. S ahogy a küszöböt átlépte, szaglászott. Semmi különöset nem érzett. Beljebb lépett, tovább szimatolt, de gázszagot nem érzett. Kis ideig még bent topogott. Aztán határozottan mondta: „Tessék megnyugodni. Nincs itt semmi gázszag." Elköszönt. És ballagott a lépcsőkön lefelé.

Török Gergely megkönnyebbülten ült a fürdőkád szélén, zsebéből kivette a picike dobozt, és nézegette a piros köves aranygyűrűt. Most már bizakodott: a gondolata teljesül. Bezárta az ajtót és sietett az utcára. A Népköztársaság útján a Liszt Ferenc tér után befordult az egyik kapu alá, és baloldalt az első nyitott ajtó előtt megállt. Mindjárt másodiknak következett. Az üvegfal mögött bajuszos férfi ült, és közömbös tekintettel figyelte az alsó nyílásban mutató vékony ujjakat. A fehér műanyag tányérból kivette a gyűrűt, és a nagyító alá tartotta. Vizsgálta. Rátette a mérlegre. Majd határozottan mondta: „Kettőezer-ötszáz". Visszatette a tányérba, és várakozó tekintettel ült mozdulatlanul. Török Gergely csalódással meresztgette a szemét, kezébe fogta a piros köves gyűrűt és dühösen dohogott: „Hogyisne! Féláron nem adom." Rázta a fejét miközben kifelé ment. A Jókai téren ballagott, amikor megvillant benne egy gondolat: a Lenin körúton bemegy a presszókba, és majd árulja a gyűrűt.

A Nyugati Pályaudvar felé vette útját. Az Aradi utcánál járt, amikor hirtelen mást gondolt. Előbb a postára megy, és panaszt tesz a kézbesítőre. Megállt, és magában rakta össze a szavakat, amit a postán majd mond: „Behívtam a lakásba a kézbesítőt, hogy a fürdőszobában segítse megállapítani a gázszagot. Akkor tűnt el az a picike doboz, amiben az aranygyűrű volt."

A postahivatalban a lift előtt nők és férfiak sorakoztak. Török Gergely mögéjük állt és izgatottan várakozott. Menet közben kérdezte a panaszirodát. A liftesfiú hangosan hadarta az ajtószámot. Még pár szót váltottak . . . *Garai Tibor* osztályvezető állt a folyosón, várt valakit, s figyelte a liftet, így hallotta az iménti beszélgetést. Odalépett hát Török elé, és mosolyogva kérdezte: „Valami baj van?" A sovány ember meghökkent. Nem mert a szemébe nézni. Abból esetleg baj lehet. Épphogy fölpislantott, ősz fejét lesunyta, és amit útközben kiagyalt, akadozva elmotyogta.

Az osztályvezető tűnődve nézte az izgatottan topogó embert. Azt gondolta: beteg, vagy nagyon megviselte a gyűrűeset? Megkérdezte a lakáscímét. Török előbb zsebkendőt húzott elő, kifújta az orrát, aztán halkan motyogta: „Almavirág utca négyes szám." Mikor beszélt, valahova a fal mellé bámészkodott. Garai döbbenten nézte, és az jutott az eszébe, ennek az embernek az idegeivel baj van. De vajon, miért nem néz a szemembe? Gyanús. Talán nem is igaz, amit elmondott?

Kezét az öreg vállára tette, és meleg hangon kérdezte: „A szőke hajú fiatal kézbesítő járt ott?" Török idegesen rázta a fejét és azt dödögte: „Szőke vagy fekete, nem mindegy? Az előbb már mondtam, a kézbesítő postás ellopta az aranygyűrűt." Éppen csak fölpislantott, és a feje jobbra-balra billegett. Garai közömbös tekintettel nézte, majd behívta az irodába, s széket tolt melléje. Sietett a mikrofonhoz.

Kertbarátok

Tavaly augusztustól dolgozom a Postás Művelődési Központban klubelőadóként. A klubok és baráti körök közül nyolc tartozik hozzám, a gyerekklubtól kezdve a szakmai klubokon át a nyugdíjasklubig. Szeretem mindegyiket, de bevallom, igazi kedvencem a Postás Kertbarátok Köre. Igaz, kissé elfogult vagyok irántuk, lévén magam is kertbarát, s ez indokolja majd ezt a talán megbocsátható elfogultságot.

A kör mintegy húsz éve működik, kiegyensúlyozottan magas színvonalon, 120 fős tagsággal, melynek 80 százaléka postás dolgozó. A kör tagjainak majdnem a fele alapító törzstag. Közéjük tartozik az idén 80 éves *Halmi Sándor* elnök, aki az alakulástól tölti be ezt a posztot, a tagság teljes megelégedésére. 15 éve vezeti a kör munkáját *dr. Csercser Péter,* aki ismereteit, kapcsolatait a kör hasznára kamatoztatja, mint titkár.

Hogy mi az, ami ezt a sok embert hosszú évek óta összefogja? A természet, a kertészkedés szeretetén túl az a sok ismeret, változatos program és baráti légkör, ami a kör sajátja.

Mit nyújt a kör tagjainak?

Országos, nem ritkán világhírű szakemberek előadásait, mezőgazdasági feldolgozóüzemek, gyárak látogatását, téeszek, állami gazdaságok megtekintését, melyek során megismerkedhetnek a kertészet legkorszerűbb, leghatékonyabb módszereivel. Állandósult a jó kapcsolat a szomszédos szocialista országok kulturális centrumaival is, melynek révén betekintést nyerhetnek az illető országok kertészetébe is. Szervez a kör bel- és külföldi tanulmányutakat híres arborétumokba (például a magyarokon kívül voltak Malonyán, Kassán, Kolozsváron), nemzetközi kiállításokra (Pozsony, Olomouc — virágkiállítás, Erfurt, Markleberg, Nyitra — kertészeti, Českké Budějovice — mezőgazdasági kiállítás). Rendszeresen látogatják mindezeken kívül az ország múzeumait, helytörténeti gyűjteményeit is.

Nem csoda, hogy a kör kiemelkedő eredményeket ért el az elmúlt években. Évente részt vesznek az országos kertbarátkiállításokon és még nem jöttek vissza díjazás, vagy helyezés nélkül. Az ötévente megrendezendő országos mezőgazdasági és élelmiszer-ipari kiállításokon is mindig ott vannak a díjazottak között.

1987-ben, a szőlő és a bor nemzetközi éve alkalmából rendezett fővárosi borversenyen csapatban második helyezést, egyéniben pedig két első helyezést értek el. A zsűri döntése alapján egy tagunk, *dr. Vágvölgyi Ferenc* bejutott az országos döntőbe is.

Hát igen, a borverseny!

Minden évben derűs színfoltja a kör életének ez a nemes vetélkedés. Most februárban rendeztük meg a tizenharmadikat. Huszonegy tag nevezett be 57-féle borral: óborral, újjal, fehérrel, vörössel, meggyborral. A zsűri, melynek elnöke *dr. Gazdag László* borszakértő volt, tisztaság, illat, íz, zamat szempontjából minősítette a borokat, majd közkézre, illetve közszájra bocsátotta őket.

Egy bort minősített a zsűri aranykategória szintűnek, hetet ezüstnek és ötöt bronznak. Vagyis országos mércével mérve 13 bor ért el előkelő helyezést az 57-ből, ami szép eredmény, s mint tudjuk, a borszakértőknek tilos elfogyasztaniuk a megízlelt borokat, úgyhogy szigorúbb mércével mértek, mint a tilalom hatálya alá nem tartozó közönség.

Azért határoztam el, hogy megírom ezt az ismertetőt róluk, mert lehet, hogy sok postás dolgozó nem tud létezésükről, pedig szívesen kapcsolódna be munkájukba.

Manapság a kertészkedés nem csak kedvtelés, hanem mind gazdaságilag, mind a valóban egészséges életmód szempontjából a szó legszorosabb értelmében létfenntartó szerepet tölthet be azok életében, akik olyan szerencsések, hogy kertjük van. Mint a legősibb foglalkozások egyike, olyan megnyugvást, sikerélményt és szépséget adhat a meghajszolt városi embereknek, amelyet mostanában gyakran nélkülözünk.

A földbe vetett mag ugyanis többnyire kikel, virágot, termést hoz.

Kórósi Jolán

Bekapcsolta: *„Sáfrány István* kézbesítő, ha bent van, azonnal jöjjön az irodába!" Továbblépett és leült az íróasztalhoz. Rendetlenséget látott. A ceruzákat és tollakat rakta a helyükre. Aztán az újságokat hajtogatta össze és tette egymásra. Azt gondolta, kiteszi a makulatúra tetejére. Fölmarkolta és vitte kifelé. Menet közben tekintete ráröppent a felső újság nagy fekete betűire: Hazugságvizsgáló gép. Reggel olvasta. Megmosolyogta. S hogy letette az újságokat, érdekes gondolat éledt benne: ezt a sunyi embert mindjárt zavarba ejti. Visszament az irodába. Középen megállt és töprengett. Hogyan is csinálja? Tekintetét lassan vitte körbe, majd valamin megállapodott. Nézte a sarokban félig letakart csomagmérleget... Közelebb lépett és tovább nézte: formás, karcsú tartólábon, kerék nagyságú, üvegezett számlap. Lábával megnyomta a súlytartó közepét. A számok fölött a piros mutató élénken táncolt.

Megjelent Sáfrány kézbesítő, s a tekintetük összefutott. Garai emelt a hangján, és rámutatott Törökre. „Ismered ezt az embert?" Sáfrány mit sem sejtett, kedélyes hangon felelte: „Hát persze, hogy ismerem." Nevetett és nézett Törökre. A tekintetük nem találkozott. Garai fölállt, szemöldökét összébb húzva nézett Sáfrány szemébe, és határozottan közölte vele: „Ez az ember azt állítja, hogy a fürdőszobájából aranygyűrűt loptál!" A kézbesítőnek fehér lett az arca, a szeme kimeredt, és azt kiabálta: „Hazugság! Éppencsak körbeszagoltam és már jöttem is." – Török felé fordult: – „Így volt?" Arcán indulat feszült, és kimeredt szemmel várta, hogy az válaszol. Tekintetük megint nem találkozott. Török bámult lefelé, a feje mozgott, és azt dünnyögte. „Az a gyűrű pedig akkor tűnt el. Picike, kék dobozban volt."

Rövid csend után az osztályvezető odalépett a mérleghez. Megállt, és erélyes hangon közölte: „Vizsgálatot csinálok. Hazugságvizsgálatot! Itt van ez a gép — s ráütött a rézkeretre. Kérem Török urat, fáradjon ide, és a gömbölyű tartólapra lépjen rá. Izgalmában nagyot lélegzett, s folytatta: — Vagy először a kézbesítő? Nekem mindegy."

Szorongva, tágra nyílt szemmel nézte Török Gergelyt. Olyan gondolat éledt benne: ez a sunyi ember mindjárt a szemébe vigyorog, és ő szégyenben marad.

A kézbesítő értetlenül — de szó nélkül — bámult az osztályvezetőre: hát ez egy mérleg...

Török fölállt, a feje remegett, idegesen nézte az ismeretlen valamit: hazugságvizsgálat? Hallott már ilyesmiről. A postán ez már van? Gyomrába görcs nyilallt, s a testét forróság öntötte el. Kétségbeesetten topogott: mit csináljon? Lassan az ajtó felé fordult, és alig hallhatóan így motyogott: „mindjárt jövök vissza, csak előbb pisilek." Amikor a lába átcsúszott a küszöb fölött, megfordult és a tekintetét jobbra-balra röptette. A sok ajtó között nem tudott tájékozódni.

Garai feszült izgalommal sompolygott Török után, s a folyosón akarva-akaratlanul kibuggyant belőle a szó: „Tessék visszajönni, itt van a WC!"

Török megtorpant. S már akart visszafordulni, amikor zörrent a bejárati ajtó, magas, barna hajú hölgy igyekezett befelé. Török föllélegzett: Végre tudja, hogy merre kell kimenni. Sietett is a kijárat felé. Az izgalomtól a látása elhomályosult. Közel volt már az ajtóhoz, amikor hirtelen erőtlen lett a lába, és ő hasravágódott. A barna hajú hölgy sietett hozzá. S a következő pillanatban mellettük volt Garai osztályvezető is.

A hölgy hátrébb lépett, és jártatta a tekintetét: az előbb gurulni látott valamit... S már meg is találta. Mutatta a tenyerében a picike, kék dobozt. Az osztályvezetőnek tágra nyílt a szeme, a kezébe fogta a dobozt, majd óvatosan kinyitotta. És amikor megpillantotta a piros köves gyűrűt, felkiáltott: „Ugye, hogy nem lopta el a postás, hahaha!"

Török Gergelynek minden porcikája remegett, kezét az arca elé emelte. Nagyon szégyellte magát. Rázogatta a fejét, és alig hallhatóan így sóhajtott: „Mit tettem? Ha ezt megtudja a családom." Potyogtak a könnyei. Sírt.

Garai nézte, az arca komor lett, s arra gondolt: ennek az embernek lehet, hogy ez az első bűnbeesése? Egy kicsit azért megijeszti. Aztán visszaadja neki. Hangosan megszólalt: „Vegye le a kezét az arcáról, és nézzen rám!"

A folyosó tele volt kíváncsiskodókkal. Többségük kézbesítő. Török a kabátja ujját végighúzta könnyes arcán, szipogott, de nem nézett föl.

Garai sokáig nézte. Aztán erélyesebb hangon szólt. „Török Gergely, utoljára kérem, nézzen rám!"

Török zsebkendőt húzott elő, arcát megtörölgette, s aztán lassan fölemelte a fejét. S a tekintetük összeszaladt. Garai mosolygott, és azt mondta: No végre!" És nyújtotta neki a picike kék dobozt. „Tessék. Most elmegy és a helyére teszi." Török, amikor a kezében érezte a picike dobozt, megrázkódott, majd ráborult Garai mellére, és zokogott, olyan fájdalmasan, hogy abban a percben senki sem haragudott rá.

P. Kovács János

Postásarcok

„A posta mentette meg az életemet"

— A nyugdíjaslétbe beleszokni nem lehet. Nem tudok itthon tétlenül ülni, mindig találok valami munkát— mondja *Dobos Ferenc,* a gyöngyösi 1-es postahivatal hírlaposztályának volt vezetője, akivel négy éve találkoztam legutóbb. A szemüveges, kissé kopaszodó, már teljesen ősz hajú férfi nem sokat változott. Sorra mutatja hobbijának eredményeit: a sarokban egy állólámpát, egy faragott falikart, kint az udvaron a műhelyt.

— Nincs miért panaszkodjam. Ugye ritka ez egy nyugdíjastól? Talán el sem hiszi, de én soha nem voltam elégedetlen. Mindig megelégedtem a kevéssel is. Van két gyermekem, egy fiú és egy lány. Itt vannak az unokáim. Szeretnek hozzánk járni. Nem okozott különösebb nehézséget az átállás, hiszen én mindig családcentrikus voltam. Feleségemmel együtt mentünk nyugdíjba, és mivel mindig harmonikusan éltünk, nem érezzük összezártságnak együttlétünket.

Visszamegyünk a szépen berendezett, barátságos szobába. Kávét iszunk tejszínnel, sok cukorral.

— Hát nem volt mindig ilyen édes az életem — mondja Dobos Ferenc. — Kilencediknek jöttem a világra. Én voltam a legfiatalabb a családban. 1926-ban születtem, nem sokkal a gazdasági válság előtt. Szüleimnek nem volt könnyű a kilenc gyerek felnevelése. Apám a Mátra Vasútnál dolgozott. Az iskola után fogalmam sem volt, mihez kezdjek. Először természetesen a MÁV-hoz mentem el dolgozni, de 1942-ben az egyik ismerősöm elintézte, hogy a postához kerüljek. Akkoriban a posta biztonbiztos, nyugdíjas állás volt. Sokan örülhettek volna, ha oda kerülnek. Az is sokat jelentett, hogy a posta biztosította számomra a katonaságtól való mentességet. Sok, velem egykorú meghalt a háborúban. Nyugodtan mondhatom: a postának köszönhetem az életemet. Kassára kerültem az egyéves postanövendék-tanfolyamra, ahol igen jó tanáraim voltak. Jól megtanították a szakmát. Soha nem felejtem el a kassai évet. Teljes ellátást kaptam ingyen, és a tanulás sem volt nehéz. A közösségbe pedig hamar beilleszkedtem, hiszen nagy családból jöttem. Jó eredménnyel végeztem, és rögtön a gyöngyösi postára kerültem. Minden osztályt megjártam. Voltam rovatoló, levélirányító; akkoriban még vonalvizsgát is kellett tenni. Voltam pénzfelvevő, egyesített felvevő, távirat-kézbesítő is.

— Amikor felszabadultunk: éppen távbeszélő-szolgálatot láttam el. Mintha most is látnám... Aztán másfél-két hétig nemigen lehetett kimenni az utcára, de utána az első utam a postához vezetett. Itt összeverődött öt-hat ember, aztán egyre többen, és elkezdtünk dolgozni. A hivatalvezető, aki politikailag „blamálta" magát, Nyugatra ment. Emlékszem, akkor a posta pincéjébe betelepült egy-két postáscsalád, ott laktak. Később új főnökünkkel, *Kelecsényi Lajossal* leltárba vettük a főpénztárban megmaradt értékcikkeket — nem sok maradt. Fel volt törve minden szekrény, nagy rendetlenség volt.

— Beletelt egy kis időbe, amíg rendet csináltunk. Eleinte az úgynevezett kis kariollal, azaz lovas kocsival dolgoztunk. Kinyitottuk a postát, felvettük a leveleket. Néhány hónap múlva már táviratokat is továbbítottunk. Ez hősi korszak volt. Nem csak leveleket hordtunk: mentünk vidékre, csereberéltünk, hoztuk a zöldséget, a húst; összeszedtük a távbeszélődrótokat: kis telefonközpontokat építettünk, és elhelyeztük egy-egy faluban. Aki nem élt akkor, az nem tudja, mit jelentett egyik napról a másikra létezni — hiszen a pénz akkoriban semmit vagy majdnem semmit ért. Emlékszem, az utolsó inflációs fizetésemből már csak egy liter bort tudtam volna venni.

— Negyvenhatra stabilizálódott a helyzet. Jött az új forint, megszerveztük a hagyományos postai részt. Ötven vagy száz forint volt a fizetésem, de tíz forintból akkor majdnem egy hétre való élelmet lehetett venni.

— Akkoriban örültünk, ha dolgozhattunk. Ezért nem is igen tiltakoztam, amikor hírlapfelelős lettem 1951-ben. Mindössze ezernyolcszáz-kétezer előfizető volt. Ennyit vettünk át a Lapterjesztő Vállalattól. Mielőtt azonban hírlapfelelős lettem, Pécsett elvégeztem egy tíznapos tanfolyamot, aztán felkerestem a Lapterjesztő Vállalatot: megbeszéltük az egyesülést. Őket ugyanis a postához csatolták. A vezetőn kívül mindössze négy-öt rikkancsuk volt. A főtéren volt egy fabódé, a templommal szemben a Szvarek-féle pavilon, a harmadik pedig itt volt a városi tanács sarkán, az is fabódé. Amikor először odamentem, és láttam, milyen kevés a munka, csak ennyit mondtam: ennyi az egész? Ilyen egyszerű?

— Aztán, ahogy teltek az évek, egyre több előfizetőt szerveztünk, egyre több újságot adtunk el, de eleinte még a postakézbesítők vitték a lapokat. Csak az ötvenes évek közepétől váltak külön a hírlapkézbesítők. Emlékszem, az öreg Szvarek gyalog járt ki a környező falvakba: Gyöngyössolymosra, Gyöngyöspatára. Csak '52-ben, amikor a kis postahivatalokban is árusították már a lapokat, szorult ki a falvakból. Ötvenhat után felszabadultabb, nyugodtabb lett az élet. Elmaradtak az életrajzírások. Úristen, hányat kellett írnom addig! És bennünket is kezdtek jobban megfizetni. Hetvenkettőben bevezették a kódszámos leszámolási rendszert: egyenletesen nőtt a terjesztett lapok száma.

— Mit mondjak még? A gyerekeimet felneveltem. A fiam vegyész lett Debrecenben, a lányom magyar—orosz szakos tanár. Még el-ellátogatok a postára, s ha nagyon megszorulnak, akkor a hírlapnál vállalok munkát.

— Bejárok a postás nyugdíjasklubba is. Évente egyszer-kétszer elmegyünk kirándulni. Most már arra is ráérünk, hogy az Operába járjunk. Holnap például a Boleyn Annát nézzük meg. Ha pedig fáradtnak érzem magam, lemezről hallgatok zenét. Hiába várja, hogy panaszkodjam: nincs mire.

Udvarhelyi András

Bajai pillanatok

Baja Dél-Magyarország hangulatos kisvárosa. A főposta szecessziós épületét 70 évvel ezelőtt adták át a közönségnek. Ma 148 postás munkahelye a Baja 1-es körzeti postahivatal.

Reitmann Ferenc kszb-titkárral és *Makai Lászlóval,* a hatodosztályú hivatal vezetőjével beszélgettünk a postáról, a postásokról:

— Itt nálunk Baján az 1-es hivatalban és a 17 körzeti hivatalban se jobbak, se rosszabbak a körülmények, mint a posta más forgalmi területein — adja a választ a hivatal vezetője első kérdésemre. Ezen a környéken mindig is dolgos, szorgalmas nép lakott. Napjainkban a külső körülmények is segítenek munkaerőhelyzetünkön. Ma megint érték a biztos postai kereset. Hosszú időn keresztül gond volt a hírlap- és táviratkézbesítőknél a létszámmal, most válogathatunk a jelentkezők közül.

— Természetesen a megváltozott külső körülmények minden negatívuma ugyanúgy érinti a postás dolgozókat is — folytatja a gondolatot a kszb titkára. — Mutatja ezt elsősorban a különböző segélyek iránti nagyobb igény, a nagyobb rászorultság. A körzeti hivatalokban dolgozó bizalmiakkal jobbára csak távbeszélőn tudjuk tartani a kapcsolatot. Főpénztárosi munkakörömből adódóan is nehezen tudok kimozdulni a hivatalból, talán a most bevezetett munkaidő-kedvezmény segíthet ebben is. Idén lesz 20 éve annak, hogy az szb-titkári teendőket ellátom. E hosszú idő alatt azt tapasztaltam, hogy ha valaki bajba kerül, mindegy neki, személyesen vagy távbeszélőn keresik-e meg, csak azt érezze, hogy nincs egyedül a gondjával. Talán ezért is van az, hogy aki eljön közénk dolgozni, és a kezdeti nehézségek után gyökeret ereszt, az köztünk marad.

— Jelenleg dolgozóink 55-60 százaléka a 30 év alatti fiatal. Ezért is nagyon fontosnak tartjuk, és minden lehetséges eszközzel segítjük beilleszkedésüket. Jómagam, aki 1954 óta dolgozom a hivatalban, s vezető beosztásban 13 éve, több postás nemzedék felnövekedését és kiteljesedését követhettem nyomon. Megvallom, büszke vagyok némelyikükre, akik itt a hivatalban, vagy más postai területeken váltak vezetőkké. Vezetői hitvallásom, hogy bízni kell az emberekben, saját döntéseikben, felelősségérzetükben.

Makai László csak külön faggatózásomra mondta el, hogy a hivatal kollektívájának szakmai munkáját most már hosszú idő óta jó minősítéssel ismerik el, az ő vezetői munkáját pedig legutóbb a Munka Érdemrend ezüst fokozatával honorálták.

Igaza van az olvasónak, ha e sorok olvastán nem talál semmi különöset. Valóban, mi sem találtunk semmi mást, csak tisztes emberi helytállást, munkát. Jó lenne mindenhol „csak" ennyit látni és találni.

Meszlényi Ferenc

Igények, lehetőségek, elképzelések

A lakásépítés támogatása 1988-ban

A lakásra várók vagy különböző lakásmegoldást keresők tábora még mindig népes, ezért is kíséri élénk figyelem az e célra rendelkezésre álló vállalati keret alakulását. Mit mutatnak a számok, hány dolgozó helyzetén sikerült könnyíteni tavaly, s miben reménykedhetnek a postás dolgozók ebben az évben?

Akinek még nincs lakása

Németh Istvánné, a Postások Szakszervezete szociálpolitikai osztályának vezetője rendkívül alapos helyzetelemzés birtokában ad választ e közérdekű kérdésekre. Mindenekelőtt az 1987-es tapasztalatokat összegzi:

— A tavalyi lakásépítési keret a VII. ötéves terv előirányzatainak megfelelően alakult. Az volt a fő szempont, hogy a lehetőségek szerint az önálló lakással nem rendelkezők álljanak az első helyen a keret elosztásánál. A posta eredményei, sajnos, nem tették lehetővé, hogy minden kérésnek eleget tegyünk. Mindenekelőtt a kollektív szerződés szabályait kellett — és kell — figyelembe venni, s erre lehetett szabni az egyéni elbírálásokat. Tapasztalataink szerint szinte mindenütt az első lakásra várókat részesítették kiemelt támogatásban, s inkább azokat utasították el, akiknek már ugyan volt valamilyen lakásuk, ám annak felújítására, korszerűsítésére kértek pénzt. Ilyen jellegű támogatást egyébként mindezek ellenére 207 dolgozó — összesen 7,9 M Ft értékben — kapott. Tudomásul kellett viszont vennünk — s ez a tendencia egyelőre sajnos folytatódik, hogy a lakások, az építőanyagok és munkák ára emelkedik, a jövedelmek reálértéke viszont csökken. A postától kapott összegeket tehát — az OTP-kölcsön mellett — sokan kénytelenek pótolni magas kamatú bankkölcsönnel is.

Más szempontok

— *Említette: személyre szólóan adják a lakástámogatási juttatásokat. Hogyan bírálják, milyen szempontok szerint, ki érdemes anyagi segítségre?*

— A támogatás feltételeit a kollektív szerződés tartalmazza. Ez egy keretszabályozás. Ebben kell elhelyezni a kérelmező személyi körülményeit, a rászorultságot, valamint a posta érdekeit szolgáló munkaerő-gazdálkodási kérdéseket.

— A postai lakásépítési támogatás hosszú évek óta létezik — ez egy kiegyensúlyozott szociális támogatási rendszer. Természetesen szempont, hogy mindenekelőtt azt segítsük, akinek még egyáltalán nincs lakása, ám ezen kívül még nagyon sok mindenre ki kell terjednie a figyelemnek. Ha valakinek olyanok a körülményei, hogy az mindenképpen indokolja a támogatást, őt kell előbbre sorolni. Például: ha sokgyermekes családról van szó, s egy kis épületet szeretnének bővíteni, hogy elférjenek a gyerekek, talán előnyben lehet őket részesíteni egy most házasodó párral szemben — akik szintén jogosan keresnek lakásmegoldást.

— A személyre szóló elbírálás egyébként érvényesül azokban az esetekben is, amikor arról van szó például, hogy méltányosságból elengedjük a tartozás egy részét, vagy szüneteltetjük a törlesztést. Tavaly négy dolgozónak összesen 63 ezer forint visszafizetését engedtük el, és nehéz szociális helyzetük miatt öt dolgozónak szüneteltetjük a hitel visszafizetését. A kollektív szerződésben meghatározott szolgálati idő megléte alól — munkaerő-gazdálkodási érdekeket figyelembe véve — tizenöt dolgozó kapott kérelmének elbírálásakor felmentést a szakszervezet hozzájárulásával.

— *Előfordult-e, hogy lakástámogatási vagy építkezési kölcsönt kértek a dolgozók, s később elmentek a munkahelyükről?*

— Igen, ilyen esetek minden évben előfordulnak, s a számuk, sajnos nem csökken. De az egész gazdasági életre jellemző, hogy egyre erősebb a munkaerőmozgás. Tapasztaljuk viszont azt is, hogy az eltávozók egyre többen egy összegben adják vissza a nekik nyújtott hitelt, illetve az előírtnál nagyobb részleteket törlesztenek havonta — s ez fontos a pénzügyi gazdálkodás szempontjából.

Újabb lehetőségek

— *Milyen lakáslehetőségekről tárgyaltak tavaly, milyen kilátások vannak a postás dolgozók számára?*

— A posta megállapodott a IX. Kerületi Tanáccsal, hogy a tervidőszak végére húsz lakás vevőkijelölési jogát kapjuk meg. A lakásokat tömbrehabilitáció keretében építik, és különböző alapterületűek lesznek. Erre a célra lakásonként 150 ezer forintot — összesen 3 millió forintot — fordítottak. A Budapesti Postaigazgatóság öt, a Budapest vidéki Postaigazgatóság három lakásra szerzett hasonló jogot. A szigetszentmiklósi tanáccsal folytatott tárgyalások alapján első lépésként két lakást kapunk, s számíthatunk továbbiakra is.

— *Mi lesz a már korábban tervezett budapesti garzonház sorsa?*

— Az 1986-ban készült tanulmánytervben meghatározott építési költségek azóta jelentősen növekedtek, s ezekből lefaragni még tervmódosítással vagy technológiai változtatással sem lehetett. Ha viszont a lényegesen nagyobb összegeket ide adnánk, ezzel csökkentenénk a többi, szintén lakásmegoldásra váró dolgozó esélyét, hiszen ez a pénz nagyon kimerítené a pénztárcát. S úgy tűnik, nem tudna a posta gondoskodni arról sem, hogy aki ide beköltözne, az reális időn — mondjuk öt éven — belül továbbléphessen, végleges otthont teremtve magának. Az igényekhez képest nagyon kevés dolgozónk gondját tudnánk ily módon megoldani; ha postás házaspárok kapnák, akkor is csak negyven-ötven ember jutna átmenetileg lakáshoz. Azt vagyunk kénytelenek tehát javasolni, hogy az Ulászló utcai garzonház ügyét vegyük le a napirendről. Reálisan az látszik célszerűnek, hogy az ingatlant lakásépítésre hasznosítsuk, s hogy ezen a helyen postástársasház épüljön. Tizenkét-tizenöt dolgozónk és családja juthatna így végleges lakáshoz. (Az elnökség a legutóbbi ülésen egyetértett a javaslattal. A szerk. megjegyzése.)

162 millió

— *Tavaly mintegy 1250 dolgozónak tudtak segíteni a postai támogatással az önálló élettér kialakításában, illetve lakáskörülményeik javításában. 1988-ban milyen lehetőségeik vannak?*

— Az életszínvonal kedvezőtlen alakulása, az életfeltételek nehezebbé válása és a lakáshelyzet megoldatlanságának még mindig sokaknál érezhető gondjai miatt a korábbiaknál is nagyobb figyelmet kell szentelnünk ennek a témának. A munkáltatók lakásépítési támogatásáról szóló jogszabályok megváltoztak, lényegesen bővült a támogatásban részesíthető építési formák köre. Természetes tehát, hogy ezzel együtt az igények is nőttek. S még érthetőbbé válik a nagyobb érdeklődés, ha figyelembe vesszük azt is, hogy az OTP-kölcsönök reálértéke az emelés ellenére lényegében stagnál, a lakásárak viszont ismét emelkednek. Logikus, hogy egyre többen pályáznak postai támogatásra. *Az 1988-as keret 162 millió forint;* lényegesen, mintegy 40 millió forinttal nagyobb összeg a tavalyinál, amiből hozzávetőleg *1350 dolgozó támogatása oldható meg.* Ez a pénz ma még nincs meg teljes egészében; augusztusban a postaszervek pótkeretre számíthatnak. Ám a postaszervek igénye ennél jóval — húsz százalékkal — több, a pénz reálértéke pedig a már említett okok miatt kisebb.

— *Milyen kérelmek érkeztek az idei támogatások igénybevételére?*

— A legtöbben most is családi házat szeretnének építeni, illetve venni — az összes igénylők 42 százaléka ilyen kéréssel fordult hozzánk. A támogatást kérők 42 százaléka fizikai dolgozó, 35 százalékuk két- vagy többgyermekes. Az érintett dolgozók 79 százaléka 40 éven aluli, közöttük is *meghatározó a 30 éven aluliak 44 százalékos aránya.* A postaszervek a keret elosztásánál figyelembe vették természetesen ismét a legrászorultabbak között azokat, akik nem rendelkeznek önálló lakással, családtagként, albérletben, szükséglakásban, munkásszállón élnek. A támogatások összegének eldöntésénél azonban hangsúlyozottan figyelni kell arra, hogy olyan mértékű kölcsönt adjanak, amelyből reális lehetőség nyílik a lakás felépítésére. Ha a szükségesnél kevesebb pénzt adnak egy-egy dolgozónak, akkor nem tudja befejezni az építkezést. A postai kölcsön mellett figyelembe kell venni az egyéb forrásokat is (OTP-kölcsön, bankkölcsön, saját megtakarítás, esetleg tanácsi támogatás). Mindezek a támogatások szükségesek, hogy az építkező végleges otthont tudjon teremteni magának. Az elbírálás csöppet sem könnyű, s ha minden szempontot figyelembe vesznek, akkor ez azt jelenti: a kölcsönben részesülők aránya nem emelkedik olyan mértékben, mint ahogyan az idei keret forintösszege nőtt. Ezért az egyetértési jogkört gyakorló szb-knek is nagy körültekintéssel kell eljárniuk az elosztás során.

Jó szervezéssel

— *A korábbi tárgyalások alapján milyen lakásépítkezésekre lehet számítani az idén?*

— Optimális esetben az év végén számíthatunk a IX. kerületben az első postás vevők kijelölésére. Szigetszentmiklóson két-három lakásra kilátás van. A fővárosban a VII. kerületben (Nyár utca—Klauzál utca) *megkezdődik harminc postáslakás építése,* az idén az alapozási munkákat végzik, a lakások átadására 1990-ben van remény. Az új otthonok árának ismeretében az év második felében szeretnénk a postaszervekkel közösen a vevőket kijelölni. Kilátások vannak *az érdi postai telephely mellett* tervezett építési akcióra is. Várható, hogy a tanács módosítja az övezeti besorolást, és lehetőség nyílik lakások építésére. S ha egy mód van rá, a korábbi tanulmánytervben meghatározottnál több lakást igyekeznek itt tető alá hozni. Kétmillió forint tartalék van emeletráépítések, tetőtérbeépítések támogatására. Az ilyen akciók egyébként — jól megszervezve — nagyon sikeresek lehetnek. Természetesen a szervezett akciókat vidéken is szorgalmazzuk.

Lakásépítési munkacsoportok

— *Mit jelent a jó szervezés?*

— Azt például, hogy ne minden egyes lakásra váró dolgozónk maga induljon el kutatni építési lehetőségek, telkek után, hanem egy-egy közösségben fogjanak össze az ott dolgozó építkezni szándékozók, s ehhez a szakvezető is nyújtson támogatást. Az egyedi társasházat építőknek például igen nagy segítséget jelenthet, ha a szervezési és lebonyolítási feladatokat a munkáltató ellátja. Az építkezés előtt érdemes építőközösséget alakítani, amely a telekvásárlástól a műszaki tervek kiválasztásán, a tervezésen, a kivitelezési kapacitás megszerzésén át egészen a műszaki ellenőrzésig végigkíséri az építkezést. Anyagilag és időben is sokat jelent, ha a kollektív szerződés szerint *adnak munkagépet, fuvareszközöket is az építkezőknek.* Munkacsoportot lehet létrehozni például a budapesti és a vidéki postaszervek-nél, amely állandó jelleggel, vagy megbízás alapján konkrét építési feladatok koordinálását látja el: felméri például, hány vevő lenne a lakásokra, felkutatja az építésre alkalmas telket, kiválasztja a legkedvezőbb építési lehetőséget, beszerzi a szükséges okiratokat, hatósági engedélyeket, tárgyal a kivitelezőkkel és az OTP-vel. *A team munkája mindenkinek kifizetődő lenne:* az építkezőknek, akik rengeteg utánjárástól szabadulnának meg, és a munkaadónak, amelynek nem kell nélkülöznie embereit az építkezés miatt. S ha a team a postás dolgozók jogsegélyszerű támogatásával is foglalkozik, akkor ez a munka már részévé válna a dolgozókról való szociális gondoskodásnak. Egy-egy építkezés lebonyolításán felül vállalkozhat arra, hogy összefogja, összegyűjti a dolgozók lakáscsereigényeit, és segít ezekben. Előkészíthet eltartási szerződéseket, otthonhoz juttatva így jó néhány embert. Emellett a befogadó, idős, egyedül élő nyugdíjasaink egy részének gondozása is megoldódna.

— A csoportok munkája tulajdonképpen hozzájárulhat a posta középtávú lakáspolitikai elképzeléseinek kidolgozásához, és adataikkal, felméréseikkel világos képet adhatnának a dolgozók lakáshelyezetéről. Nem kell ezekhez önálló osztályt létrehozni, de az érintett osztályok irányításával — természetesen a hozzáértő emberek akár vállalkozásszerű bevonásával — megoldható az ilyen team munkája. Az ötlet annál is inkább figyelemre méltó, mivel az építési költségek és a lakásárak csökkenésére a jövőben sem lehet számítani, s minél praktikusabb és olcsóbb megoldást kell találni a lakáshelyzet javítására. Tartalékaink jószerével már csak a szervezésben vannak.

Rácz Judit

Segít a POTIBER

Lakások — emberi léptékkel

Közérzetünknek, munkakedvünknek, sőt egész életünk boldogságának vagy boldogtalanságának meghatározója a lakás. Aki lakik, az boldog ember — mondtuk nem is olyan régen, hiszen mindegy is volt, hogy milyen az a lakás, csak legyen valami, amiből elindulhatunk, amit magunkra zárhatunk, ha elfáradtunk, ahol együtt lehetünk azokkal, akiket szeretünk.

Egy nem régi tévényilatkozatában az építési miniszter azt ígérte, hogy hazánkban a mennyiségi lakáskérdés az ezredfordulóig megoldódik. De ez, mint tudjuk, még korántsem jelenti a teljes megoldást, hiszen a családok létszáma és szerkezete szerinti, úgynevezett minőségi lakáskérdés rendezése, bizony, még messze van.

Ezért is csodálatra méltó a Posta Beruházó- és Tervezőintézet kollektívájának kezdeményezése, amelyben a XIV. Kerületi Tanáccsal összefogva saját erőből oldja meg dolgozóinak lakásproblémáit — nem is akármilyen színvonalon.

Egy régi együttműködés gyümölcse

Régóta jó kapcsolatban vannak a POTIBER és a tanács vezetői. Az együttműködés alapja az, hogy az intézet szakemberei jó néhány Zuglói bölcsődét, óvodát terveztek társadalmi munkában a tanács számára. A többmilliós értékű társadalmi munka most megtérülni látszik, hiszen a tanács támogatásával az elkövetkezendő három évben mintegy száz lakást építtethet a POTIBER a tanácsi házak tetőtereiben. A házakat kijelölték, nemsokára megkötik az IKV-szerződéseket, kijelölik a jövendőbeli bérlőket, sőt a Martos Flóra utcában elkészült az első tizenöt OTP-értékesítésű lakás, amelyekbe a lakók a napokban be is költöztek, természetesen valamennyien a POTIBER dolgozói.

Lakástervező igazgató

Az elkészült tizenöt lakás tervezői, beruházói az intézet munkatársai voltak, szintén társadalmi munkában. A ház építész-szerkesztője és — ahogy mondják — a mindenese egy jövendőbeli lakástulajdonos, *Csiszár Klára* volt. A beruházási ágazat három olyan munkatárssal képviseltette magát, akik szombaton, vasárnap is dolgoztak, hogy a lakások alig másfél év alatt elkészüljenek. Pedig sem *Miltényi Gábor,* sem *Surányi András,* sem pedig *Sági Csaba* nem volt a tulajdonosok között, de ahogy *Erdős Róbert,* az intézet szakszervezeti bizottságának titkára mondja, úgy dolgoztak, mintha a sajátjukat építették volna. A lakásterveket *dr. Auer Richárd,* az intézet igazgatója készítette, és úgy véli, nagyon szép feladat volt, hiszen ezúttal nem épültek kicsi, lelket nyomorító lukak, a legkisebb lakás is 60 négyzetméter körüli, a legnagyobbak meg csaknem elérik a százat. Mindehhez tudni kell azt is, hogy az új lakók között vannak egyedülállók, de a „legnépesebb" család is csak négytagú.

A bérlőkijelölés jogával kizárólag az intézet rendelkezik. A lakások elosztásánál nem játszanak szerepet az olyan sokat vitatott tanácsi jogosultsági szempontok. Az intézet lakásgazdálkodási bizottsága az elosztásnál azokat részesíti előnyben, akik jól dolgoznak, akiknek munkájára hosszú távon is igényt tartanak. Viszont gyermektelen, egyedül élő emberek is lakáshoz juthatnak, a gyerekesek pedig olyat kérhetnek, amelyben elférhetnek az új jövevények is.

Az intézet is jól jár

Persze aki azt hiszi, hogy az intézet nem vette figyelembe a saját jól felfogott érdekeit, amikor elindította ezt az akciót, az téved. Az évek óta tartó nagy fluktuációt szeretnék így megállítani, és megtartani azokat, akik szaktudásukkal a céget szolgálják.

A vásárláshoz a kedvező feltételek mellett is rengeteg pénz kell. A vállalati és OTP-kölcsönök, a lakbér és a rezsi egy-egy Martos Flóra utcai új lakosnak havi 4-5 ezer forint állandó kiadást jelentenek. Sok ez, és a következő három évben készülő lakások még többe fognak kerülni. Viszont otthonhoz jutnak egy páratlan kezdeményezés eredményeként olyanok is, akik még sokáig nem remélhettek volna saját lakást. És az is bizonyos, hogy ennél a 4-5 ezer forintos havi kiadásnál többe kerül egy jobb albérlet.

Z. O.

FELHÍVÁS

A Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának 70. évfordulójára a párt történetéről vetélkedőt hirdetünk, melyre szocialista brigádok, munkahelyi kollektívák, baráti társaságok jelentkezését várjuk.

Ajánlott irodalom:

Borsányi György—Kende János: Magyarországi munkásmozgalom

Fejes Endre: Rozsdatemető

Lengyel József: Visegrádi utca

A vetélkedő lebonyolítása:

Márciustól májusig a Postás Dolgozó havonta megjelenő számaiban 30—30 kérdést adunk közre, ami az ajánlott irodalom alapján megoldható.

A 3. forduló után az elért pontszámokról a csapatokat értesítjük. A legtöbb pontszámot elért csapatok nevezhetnek az országos döntőbe, ahol egy középfokú postaszervet csak egy csapat képviselhet. Ezért, ha több csapat kíván a szóbeli döntőn részt venni, részükre területi döntőt rendezünk.

Az országos döntőbe jutott csapatok külön értesítést kapnak.

Az országos döntő színhelye és időpontja: *Tatabánya, 1988. november 26.*

A versenyző csapatok létszáma: 3 fő.

A vetélkedősorozat díjai:

1. Azon csapatok között, akik a Postás Dolgozóban a feladalapos fordulókat maximális pontszámmal oldották meg, és nem kívánnak a szóbeli döntőn részt venni, könyvutalványokat sorsolunk ki.

2. Az országos döntő díjai:

az I. helyezett csapat tagjai külföldi (szocialista), a II. helyezett csapat tagjai belföldi jutalomüdülést nyernek, a III. helyezéstől a csapatok különböző pénzjutalomban részesülnek.

Jelentkezés

Az első feladatlapos forduló megoldásával együtt kérünk egy jelentkezési lapot küldeni, mely az alábbi adatokat tartalmazza: *a postaszerv neve, a csapat, brigád neve és címe, a csapatvezető neve és levelezési címe.*

A felhívással egy időben az első feladatlap is megjelenik, mely tartalmazza a beküldési határidőt, és azt, hogy milyen címre kell azt beküldeni.

Jó versenyzést kíván, és várja a feladatlapok megküldését:

a Budapest vidéki Postaigazgatóság
Puskás Tivadar ifjúsági szocialista brigádja

1. feladatlap. Lengyel József: Visegrádi utca

1. 1918. október 30-ról 31-re virradó éjjel nagy összejövetel volt az ipari tisztviselők Erzsébet körúti helyiségében. Kik voltak ott? (maximum 5 pont)

2. Miről tárgyaltak az összejövetelen? (2 pont)

3. Hol, mikor és ki írta az alábbi sorokat?

— „Lengyel József elvtárs könyve nem történelemkönyv, nem is regény. Az emlékiratnak egy különös fajtája ez, amit ő történelmi riportnak nevez, vagy történelmi újságírásnak." (3 pont)

4. Kit bíztak meg a Tisza István elleni merénylet elkövetésére a kommunisták? (1 pont)

5. Miért hiúsult meg a Tisza István elleni merénylet! (2 pont)

6. Mik voltak azok az okok, amik miatt a kommunisták lemondtak a Tisza István elleni merényletről? (4 pont)

7. Milyen feladatot kapott az író Korvin Ottótól? (1 pont)

8. Hol készítették és milyen sokszorosítón nyomtatták a röpiratokat? (4 pont)

9. A röpirat utolsó mondatát mindig egy orosz röpiratból vették át. Ki az orosz röpirat írója és mi a címe? (4 pont)

10. Mi a röpirat utolsó mondata? (2 pont)

11. Sorolja fel a Kommunisták Magyarországi Pártjának ideológiai forrásait? (6 pont)

12. Hol volt a kommunisták központja 1919. március 21-ig? (2 pont)

13. Az író mit tartott az „üresfejűség" legnagyobb szimbólumának? (1 pont)

14. Hány év börtönbüntetést kapott volna Sallai Imre? (1 pont)

15. Ki volt a kommunisták szerint a háború megtestesítője? (1 pont)

16. Hol és mikor adták ki az író könyvét először? (4 pont)

17. . . . egy nap egy kis kézi nyomdagéppel érkezett meg. Ki volt *ő*? (1 pont)

18. Mikor adták ki először Budapesten Lengyel József könyvét? (1 pont)

19. Melyik gyár munkásai voltak az elsők, akik a raktárt kifosztva felfegyverezték magukat és fegyvereket osztottak szét? (1 pont)

20. Ki volt a sértett „überforradalmár"? (1 pont)

21. Ki volt Lukachich tábornok? Miért volt hírhedt a katonák között? (4 pont)

22. Melyik asztalnál ült az író a Fészek kávéházban? (1 pont)

23. Ki volt a rendőrségen a két „legügyesebb" vallató? (2 pont)

24. Hol beszélt az író először olyan emberrel, akinek írását ki is adták? (2 pont)

25. Mi volt a döntő bizonyíték Sallai Imre letartóztatásakor? (1 pont)

26. Kitől hallotta az író először Kun Béla nevét? (1 pont)

27. Mi volt az író „varázsformulája"? (3 pont)

28. Ki volt a magyar „Wobbly"? (2 pont)

29. Hol működött a két illegális nyomda? (2 pont)

30. Ki tette a következő kijelentést? — „A bolsevizmust pedig eltiprom." (1 pont)

*

Elérhető pontszám összesen: *66 pont.*

Beküldési határidő: *1988. május 1.*

A megfejtéseket az alábbi címre kérjük eljuttatni:

Puskás Tivadar ifjúsági szocialista brigád, Tatabánya 1. postahivatal, 2801.

Hagyományokat őrizve, újdonságokat kínálva

Jól indult az idei tanév a Postások Erkel Ferenc Zeneiskolájában; szeptember első hetében már majdnem valamennyi tanszakon betelt a létszám. A 353 jelentkező közül — köztük sok postás — a legtöbben a klasszikus tanszakon a zongorát és a gitárt, a dzsessztanszakon pedig ugyancsak a gitárt és a dobot választották. A túljelentkezés így ezekre a „sláger" hangszerekre volt a legnagyobb. Mint évek óta mindig, népszerű maradt a táncdalstúdió is.

Kővári József igazgató azt is elmondta, hogy az elmúlt esztendőkhöz képest a duplájára emelkedett az óvodáskorúaknak szervezett zenei előképzőbe beíratott gyermekek száma. Ez azért is örvendetes, mert a zenei ízlés kifejlesztését, a jó és az érdektelen muzsika megkülönböztetésére való nevelést ebben a korban tanácsos elkezdeni. Mert annak ellenére, hogy már számos, a zenei életben később országos, olykor külföldön is hírnevet szerzett hallgatót indítottunk útjára, a fő törekvés máig is az, hogy elsősorban a postás dolgozókat és gyermekeket a valóban értékes muzsika szeretetére tanítsuk meg. Számukra egyébként 20 százalék tandíjkedvezményt adunk.

Szervánszky Jenőné évtizedek óta oktatja a klasszikus zongorát. Az állami zeneiskolák szakfelügyelőjeként „fedezte fel" egykor jelenlegi munkahelyét, ahol sokáig félállásban tanított, majd nyugdíjasként folytatta tovább munkáját. Véleménye szerint ez az iskola bármely más állami intézménnyel felveszi a versenyt: a mérce magas, az oktatás színvonalas, a tantestület szelleme egységes, a tanárra, tanítványra egyaránt kötelező fegyelem következetes. E tapasztalata annál is inkább mérvadó, mivel hajdani munkakörében bőven volt alkalma összehasonlítani a különböző zeneiskolák nívóját.

A szokásos félévi bemutatóra a növendékeit éppen most felkészítő tanárnő azt mondta, hogy az igazgató minden jó újításnak híve. A „szabad iskola" például a zenei önfejlesztés egyik sajátos formája. Ha valaki — akár itt, akár máshol tanult — elért egy bizonyos színvonalat klasszikus zongorában, harmonikában, gitárban vagy énekben, itt tovább képezheti magát.

Horváth Zsuzsanna a Zeneművészeti Főiskola elvégzése után, három évvel ezelőtt került e munkahelyére. Ő is klasszikus zongorát tanít, s hetente kétszer a 4—6 esztendősök előképzésével foglalkozik, ami — mint megjegyezte — külön szívügye. A zenei alapok elsajátítását, a művészetek iránti vonzódást célul tűző játékos órákat a tanárnő legalább úgy élvezi, mint a kicsik. Az eredményeket az is igazolja, hogy nem egy szülő itt kívánja jövőre valamilyen hangszeren taníttatni a gyermekét.

A fiatal tanárnő gondjaikról is őszintén beszélt; arról, hogy elsősorban a pályakezdő zenepedagógusoknak jelent évről évre szorongató problémát a zeneiskolának már a fennállása óta kialakult rossz hagyománya. Az ugyanis, hogy a tanerők szerződése szeptember 1-jétől június végéig érvényes, s ez végül is azt jelenti, hogy a két nyári hónap alatt munka nélkül maradnak, hogy már májusban „nő a gombóc a torkukban", hol is szerezhetnek maguknak állást a két nyári hónapra. Horváth Zsuzsanna tavaly például egy tánckurzuson, fordító-titkár mindenesként . . . A már jól bevált oktatógárdához ragaszkodó igazgató természetesen minden évben megújítja szerződésüket, de talán mégsem az az ideális állapot, hogy a tanév vége előtt mindig azon kell töprengeniük: tudnak-e szerezni, és hol, elfoglaltságot maguknak a szünidő alatt?!

A már tíz esztendeje a zeneiskola kötelékébe tartozó, dzsesszzongorát oktató *Binder Károly* e szempontból szerencsésebb helyzetben van: nyaranként szólókoncertet ad, zenét szerez; már 15 magyar játékfilmhez komponált muzsikát. A tanárok többségét sújtó átmeneti „munkanélküliséget" azonban ő is igazságtalannak tartja, s külön szóvá teszi, hogy az iskola — mely 80 százalékban önfenntartó, vagyis működését majdnem teljes egészében a befolyt tandíjakból finanszírozza — a tanítványok számától függően szabja meg a fizetésüket. Azaz elsősorban a mennyiséget kell figyelembe venniük, és nem a minőséget, így a tanárok kényszerűen a tanítványok, és nem a tehetségek számát szaporítják. És bár az alapcél a zene megszerettetése, az egyes hangszerekkel való bánásmód megtanítása, az sem utolsó szempont, hogy az itteni dzsessztanszak az országban egyedül készít fel a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolának ugyanerre a szakára . . . Nem szólva a már említett, innen indult, karriert befutott hivatásos zenészekről.

A dzsesszmuzsikára oktatás amúgy is sajátos feladat: ellentétben a klasszikus tanszakkal, valamilyen zenei alapképzettséget, hangszerismeretet eleve feltételez.

A hagyományait őrző, de újdonságokat is kínáló iskola tavaly első esetben szervezett egyhetes nyári tábort a tanév befejezését követően, improvizációs kurzus néven. A dzsessztanszakon naponta tartott foglalkozásokon azt is élvezhették a résztvevők, amire év közben, idő hiányában nem volt lehetőségük: a közös muzsikálás, a zenekari játék, a rögtönzés örömét, amit videóval is színesítettek. (Idén egyébként ismét megrendezik; a tematika kidolgozása most van folyamatban, s április—májusban, e lapban is, időben értesítik az időpontról, a programról az érdeklődőket.)

A rendszeres napi munka mellett kijutott az iskola vezetőségének a pluszból is: a félévi vizsgák és a hangversenyek előkészítésén kívül az új bérszabályozás, a bruttósítás, s főleg a művelődési ház közelgő rekonstrukciójából adódó feladatok megoldása jelentett — s jelent máig — nem kevés gondot.

A tervek szerint ugyanis ez év második felében a három intézménynek — köztük a zeneiskolának — ki kell költöznie a Benczúr utcai épületből, amelynek teljes felújítását 1989. januárjában kezdik el. A vezetőknek így minden kiszakítható percét az tölti ki, hogy — az igényes nevelő-oktató munka feltételeit biztosítandó — megfelelő helyet találjanak az iskolának. És ez korántsem könnyű, tekintve, hogy az arra alkalmas épületek bérleti díja ma már a csillagokig rúg; milliókat kérnek érte. Az állandó keresgélések, tárgyalások — melyek során már minden szóba jöhető hivatalos szervvel, kulturális intézménnyel felvették a kapcsolatot — sajnos, máig is eredménytelenek.

Minden megoldási lehetőséget, segítséget szívesen vesznek tehát, a postaszervektől is, hogy a szeptemberben kezdődő új tanévet a megszokott színvonalon kezdhessék újra. Így a postások e már patinásnak nevezhető, régen fennálló intézménye nem veszítene jó híréből, csupán azért, mert megszokott otthonát egy időre kényszerűen el kell hagynia.

Simon Zsuszanna

Kultúrosok tanfolyama

Napjainkban a szakszervezeti mozgalomnak a „régi" feladatok mellett újszerű és bonyolult kérdésekkel is szembe kell néznie. Növekszik az agitációs és propagandamunka jelentősége, a nehezedő feltételek mellett az értelmes és színvonalas szakszervezeti művelődési tevékenység szerepe. Az elkövetkező időben még fontosabb, hogy az ezen a területen dolgozó szakszervezeti tisztségviselők, aktivisták jól felkészültek, tájékozottak legyenek.

E felkészültség megteremtéséhez, elmélyítéséhez a kulturális agitációs és propagandaosztály február 15. és 19. között tanfolyamot szervezett Budapesten.

A tanfolyamnak a Pest megyei SZMT Oktatási Központja adott otthont, itt minden helyben volt: a tanterem, a szállás, az étkezési lehetőség. A huszonnyolc hallgató az ország minden részéről érkezett, valamennyien alapszervezeti kulturális agitációs és propagandafelelősök. Voltak közöttük olyanok, akik néhány hete dolgoznak ezen a területen, mások már többéves tapasztalattal rendelkeznek.

A tematika összeállításánál erre figyeltünk, így mindenki számára érthető, hasznosítható előadásokat terveztünk. Törekedtünk arra is, hogy a hallgatók területük kérdései mellett általános szakszervezeti ismereteket is kapjanak, tájékozottak legyenek az időszerű és a jövőbeni feladatokról is. Ehhez sikerült olyan előadókat megnyerni — szakszervezetünk munkatársait és külső előadókat —, akik felkészültségükkel, személyiségükkel képesek voltak törekvéseinket segíteni.

Így a tanfolyam bevezetéseként időszerű szakszervezeti feladatokról hallottak előadást a résztvevők, foglalkozva az általános és postai tennivalókkal is. Tájékoztatást kaptak az állami és szakoktatás postai helyzetéről, a postások iskolázottsági színvonaláról, majd a szakszervezeti tagság és a tisztségviselők oktatásáról, az oktatás időszerű feladatairól.

Igen nagy volt az érdeklődés a szociálpolitika időszerű kérdéseivel foglalkozó előadás iránt; sok hasznos, gyakorlati kérdés vetődött fel az alapszervezetek gazdálkodásáról, anyagi lehetőségeiről tartott előadás kapcsán.

Több előadás foglalkozott a munkahelyi művelődés kérdéseivel: a letéti könyvtárak szerepével, jelentőségével; a művészeti nevelés és tudományos ismeretterjesztés feladataival; a munkahelyi művelődés tervezésével, a kulturális, agitációs és propagandabizottságok feladataival, munkamódszereivel.

Rengeteg kérdés, felvetés hangzott el a személyi jövedelemadóról, a bruttósításról szóló előadás alatt, majd az ezt követő konzultáción. Látszott, hogy adó- és bérügyekben nagy az érdeklődés, és kiderült az is, hogy még mindig hiányosak az ismeretek ezen a területen.

A tanfolyam ideje alatt természetesen jutott idő a kikapcsolódásra, a szórakozásra is. A hallgatók ellátogattak a Postás Művelődési Központba, ahol megismerkedhettek a ház munkájával, programjaival. Itt volt lehetőség az ismerkedési est megtartására is, amin jó hangulatban, kötetlen beszélgetés során meséltek a résztvevők magukról, munkájukról. Színházlátogatás is színesítette a programot, nagy sikere volt a Thália Színház Lóvátett lovagok című előadásának. Ezután került sor a búcsúestre, ahol vidáman, címeket, telefonszámokat cserélve búcsúztak egymástól a tanfolyam hallgatói.

Az utolsó napon, a tanfolyam zárásakor megállapíthattuk, hogy az öt nap eredményes volt: olyan ismereteket, továbbgondolásra alkalmas elméleti érveket és gyakorlati tanácsokat kaptak a résztvevők, amelyeket hazatérve munkájukban hasznosíthatnak, továbbadhatnak.

B. M.

Örömúszás a Rudasban

— Oszi bácsi, hoztam neked cukorkát — pattan elénk egy csöpp kislány a Rudas előcsarnokában, miközben az úszás megkezdésére várunk *Babulka Oszkárral*, az ügyek legfőbb intézőjével, a szervezővel, az úszóedzővel, a pótnagypapával, és ki tudná elsorolni még, hogy mi mindent jelent annak a mintegy száz felnőttnek és gyereknek, aki rendszeresen idejár úszni.

Közeleg az este 7 óra, így aztán sorra érkeznek a felnőttek, gyerekek, hol egy család, hol egy kisebb baráti társaság. Oszi bácsihoz mindenkinek van egy szava, ő pedig azonnal, itt az előcsarnokban megkezdi a „foglalkozást":

— Meglátod, ha úgy igyekszel, mint legutóbb, bizisten elfenekellek — mondja egy huncut képű tízéves fiúnak, aki nem látszik túlságosan ijedtnek.

Nézem a gyülekező társaságot, megpróbálok korra, beosztásra figyelni, de Oszi bácsi kisegít:

— Ez egy igazi családi úszás a postások számára, és az ittlévők szakmai összetételben, korban is nagyon változatos képet mutatnak. Jön nyugdíjas nagymama kisunokájával, postás szülők gyemekeikkel, sőt a nagyobb gyerekek eljárnak már egyedül is. A Rudas ideális helyen van, jó a közlekedés, és este 7-kor már csak a miénk az uszoda, nincs vita, veszekedés másokkal. A felnőttek egy külön pályán úsznak, míg a medence másik részében kezdő és haladó úszólecke folyik — mondja.

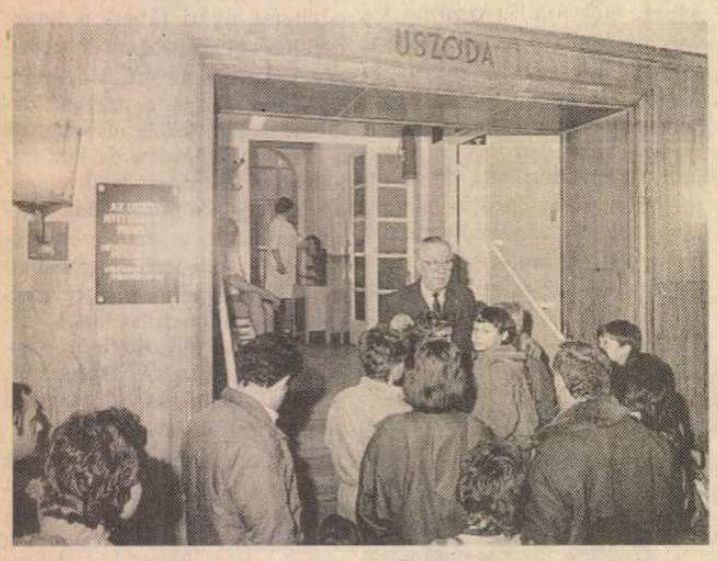

Gyülekező! Mindjárt 7 óra!

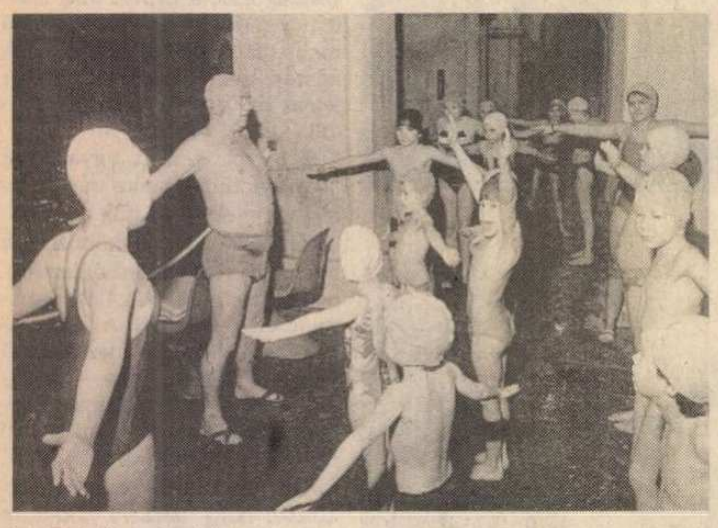

Egy kis bemelegítés . . .

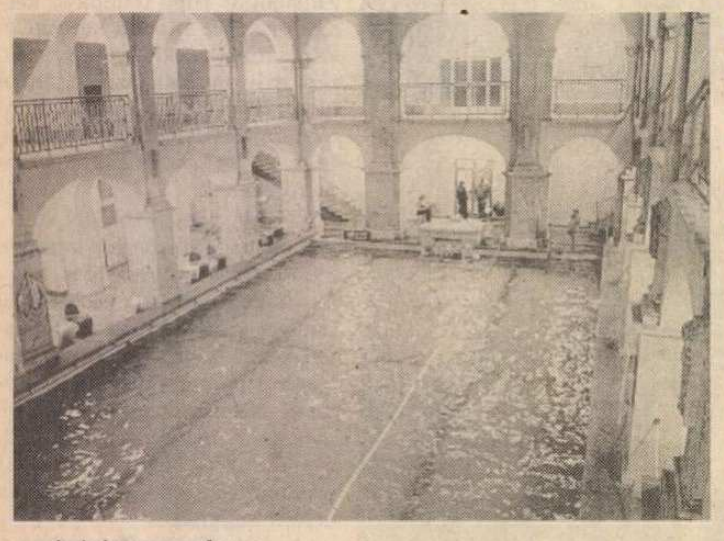

. . . és irány a medence

Hinni sem akarom, amikor később azt említi, 1954 óta van a Rudasban ez a családi úszás. Egy ideig a Közlekedési Szakszervezettel közösen ment, aztán átvette az egészet a Postások Szakszervezete és a PSE, ők kérték Oszi bácsit, maradjon a postásokkal, és végezze tovább ezt a munkát. Így került az egykori közlekedési szakember, a Ganz-MÁVAG úszó- és vízilabda-szakosztályának vezetője a tömegsport területére és a postásokhoz.

— Persze nem egyedül csinálom — mondja derűsen, amikor már úgy 70-80-ra taksálom a megérkezettek számát — *Konarik József* barátommal közösen. Egyidősek vagyunk, hasonló az életutunk, és jó ideje együtt dolgozunk. Sajnos, ő éppen kórházban van, így ma éppen egyedül vagyok, de ez egy eléggé bejáratott dolog ahhoz, hogy ne legyen fennakadás.

A gyülekezők lassan elindulnak az öltözők felé, így Oszi bácsi magamra hagy, hiszen meg kell számolni a csapatot, hogy a belépődíjakkal elszámolhasson a Rudas alkalmazottainak. Valóban úgy nyolcvanan lehetnek, de ez a létszám nem hoz izgalomba senkit. — Átlagos napunk van, néha többen, néha kicsit kevesebben vagyunk — mondja egy hölgy, aki Babulka Oszkár mellett állva hallgatta beszélgetésünket.

Azt én is tudom, hogy mióta a Dagályból visszajött a társaság a helyrehozott Rudasba, újra fellendülőben van a családi úszás. A tavalyelőtt életveszélyessé vált Rudas helyett kellett új színhelyet találni, de a Dagályban nem érezték igazán jól magukat. Az elmúlt évben 4280-an váltottak jegyet oda, de nem volt külön pálya, az uszoda alkalmazottai nem mindig tartották magukat a megállapodásokhoz. Valahogy mindig többen voltak a kelleténél, más társaságok is, nemcsak postások, és nagy volt az összevisszaság. Alig várták hát, hogy visszajöhessenek ide, ahol a jobb körülmények hatására már az év első két hónapjában majdnem 2000-en jöttek el úszni.

A társaság nagy része eltűnt már az öltözőkben, siet mindenki, hiszen mindjárt hét óra. Oszi bácsi is bocsánatot kérve siet el — át kell öltöznöm — mondja, amikor látja kérdő tekintetemet. — Én nem tudok úgy úszást oktatni, hogy a partról dirigálom a gyerekeket.

Hívogatóan csillog, hullámzik a medence vize, hamarosan elválnak az idősebbek és a fiatalok. Egy mama jön éppen kisfiával az öltöző felől: — Fogadj szót Oszi bácsinak, és ügyes légy! — adja meg az utolsó szülői instrukciót a türelmetlen lurkónak, aki már rohanna a többiek közé, akik felsorakozva várják Oszi bácsit. A mama vízbe csusszan, és lassú tempóban kezdi róni a hosszokat a felnőttek számára elválasztott pályán. Jön Babulka Oszkár is frissen, fiatalosan, jó kondícióban, ki hinné, hogy már 69 éves, hogy a heti háromszori úszásoktatás mellett még bejár dolgozni az V. kerületi pártbizottságra, sőt régi munkahelyére is, ahol oktatási felelős. Mindenre ráér, hiszen nyugdíjas, mondhatnánk, de ezt a tevékeny életet nem lehet nyugdíj után kezdeni: — Azelőtt egy héten csak nyolcszor voltam az uszodában — kacsint rám hamiskásan, ahogy mellette lábatlankodom. Oszi bácsi rövid bemelegítést vezényel a parton a sok gyereknek, aztán irány a víz; alig várta már a türelmetlen fiatalság. Oszi bácsi bemutatja a kívánatos stílust, elmagyarázza a levegővételt, buzdít, korhol, sőt néha rá is legyint egy egy szófogadatlan gyerekre, de úgy látom, azért itt nem sértődik meg sem szülő, sem gyerek. Úgy tűnik, mindenki bízik abban, hogy Oszi bácsi igazságosan cselekszik.

Lélegzetvételnyi szünet következik, amelyben Babulka Oszkár azt magyarázza, hogy nincs ilyen olcsó úszás az egész városban. Havi húsz forintba kerül annak, aki hozzánk jár, no és ki kell váltania a PSE tagsági igazolványát is. Az uszodáért 850 forintot fizetünk alkalmanként, és minden egyes ember után még 6 forint belépődíjat. Ez egy évben 150 ezer forint, a pénzt, a támogatást a PSE és a szakszervezet adja. És itt van az én tiszteletdíjam is, ami havi 300 forint.

Azt viszont nem Oszi bácsitól tudom, hogy ennél a 300 forintnál ő többet költ cukorkára. Nem, nem saját magának veszi, hanem ifjú tanítványait jutalmazza ezzel, ha ügyesek a vízben, de gyanítom, hogy kapnak az ügyetlenebbek is, vagyis valamennyien. És amikor — mint ma is az a csöppség — a gyerekek is hoznak cukorkát Oszi bácsinak, ő boldogan elfogadja, aztán a zsebéből valamilyen finomságot varázsol elő.

— Oszi bácsi, hoztam neked cukorkát!

— Én is neked — mondja Babulka Oszkár.

Zimmermann Ottó

POSTÁS DOLGOZÓ
A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős szerkesztő: MEZŐFI LÁSZLÓ
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Lap- és Könyvkiadó
Budapest VII., Rákóczi út 54. Telefon: 224-810
Levélcím: Budapest, Postafiók 32. 1964
Egyszámlaszám: MNB 215—96 430
Felelős kiadó: KISS JENŐ igazgató
Előfizetési díj egy évre: 24 Ft
88—0471. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSŐNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0230—3701
1 2 16 * * *

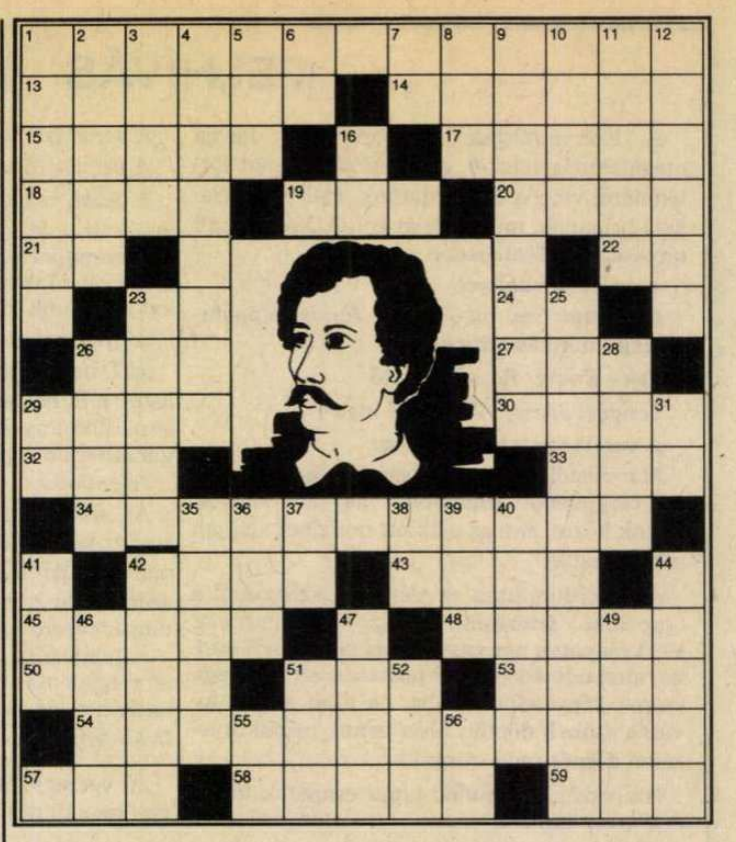

Március idusán egy Petőfi-versből idézünk: „Fitogtasd csak, te gőgös palota / Az orzott kincsek ragyogásait, / Ragyogj csak, úgysem ragyogsz már soká, / Meg vannak számlálva napjaid. / S kívánom, hogy minél elébb / Láthassam omladékodat, s . . ." — Folytatás és beküldendő a *vízszintes 1., 34., a függőleges 25.* és *a vízszintes 54.* számú sor.

VÍZSZINTES

1. *A versidézet első része.* 13. . . . dabra. 14. Téli játékszer névelővel. 15. Betűkkel rögzítő. 17. Idegen férfinév. 18. Hegy a szlávoknál (ford.). 19. Csapadék. 20. Fémmel bevon. 21. Szolmizációs hang. 22. Lám. 23. Tündéri részlet! 24. Portugália és Kuba autójelzése. 26. Határozószó. 27. Kéziszerszám. 29. Szülő. 30. . . . Scott. 32. Fővárosi sportegyesület volt. 33. Horony. 34. *Az idézet második része.* 42. Erzsébet becézett formája (ford.). 43. Üss! 45. Erkölcs. 48. Imádkozzatok (lat.). 50. Papagájnév (ford.). 51. Női Név. 53. Szovjet vadászgép volt (ford.). 54. *Az idézet befejező része.* 57. Fohász. 58. Véradó. 59. A kukorica tudományos neve.

FÜGGŐLEGES

1. Progresszív. 2. Latin-Amerika. 3. Hármas. 4. Gombafajta. 5. Végtelen Ákos! 6. Nyomatékosító szócska. 7. Szolmizációs hang. 8. Az esküvőre vár. 9. Foltozó bádogos (nép.). 10. Ősi. 11. Trója. 12. Felcicomáz. 16. Folyadék. 23. Jól, hozzáértéssel csinál valamit. 25. *Az idézet harmadik része.* 26. Írásos figyelmeztetés az iskolában. 28. Ismerő (ford.). 29. Ilyen hangot adunk hirtelen fájdalomnál. 31. Asztácium. 35. Repül. 36. Szovjet tehergépkocsi. 37. Igekötő. 38. Utóvizsga. 39. Zeolit fele. 40. Szemmel, füllel . . . 41. Fiúnév. 42. Zamat. 44. Északi szomszédunk telefongyára. 46. Hegycsúcs. 47. 1988-ban. 49. Londoni képtár. 51. Mesterséges nyelv. 52. Régi űrmérték. 55. Nyújt. 56. Fél Arad!

— Bánhidi —

Beküldési határidő: *április 10.*

Előző számunk helyes megfejtése: *Ha azt akarod, hogy meghallgassalak, beszélj halkan.*

Könyvutalványt nyertek: *Antal Mihályné* (Bihartorda), *Biczó Klára* (Tömörd), *Székely Albertné* (Szécsény), *Tarjányi Imréné* (Recsk).

Épüljön több sportlétesítmény társadalmi munkában!

A SZOT testnevelési és sportosztálya 1988-ra ismét meghirdeti a társadalmi sportlétesítmény-építési mozgalmat a szakszervezetek működési területéhez tartozó üzemek, vállalatok, hivatalok, intézmények, valamint a szakmunkásképző intézetek részére.

A mozgalom célja: a dolgozók, szakmunkástanulók és diákok sportolásnak, testedzésének segítése, a létesítményi feltételek javítása; az önálló és összefogáson alapuló újabb sport- és turistaobjektumok, kulcsosházak, szabadidőközpontok, parkok, játszóterek, horgásztanyák, a honvédelmi sportok fejlesztését szolgáló létesítmények jórészt társadalmi munkával történő építése útján.

Ennek megfelelően két kategóriában hirdetjük meg a társadalmi pályaépítést:

I. kategória: *önálló építés,* üzemek, vállalatok, hivatalok részéről; II. kategória: *közös építés,* kis üzemek, szakmunkásképző intézetek, iskolák, intézmények, munkahelyek, szakmaközi szervezetek összefogásával.

A társadalmi sportlétesítmény-építési akció *1988. október 31-én* fejeződik be. Az akcióban részt vevők oklevelet kapnak. A legeredményesebb közösségek között 6 darab 50 000, 11 darab 40 000 és 20 darab 20 000 forint összegű díjat ítélünk oda.

A helyi pályaépítési eredményekről, az elvégzett munkáról az üzemi, hivatali, intézményi szakszervezeti bizottságoknak igazoló jelentést kell készíteniük.

A szakszervezeti bizottságok igazoló jelentéseinek beküldési határideje: *1988. október 31.*, melyet vidéken a szakszervezetek megyei tanácsának, Budapesten a Szakszervezetek Budapesti Tanácsának a címére kell beküldeni.

Csak a határidőre beküldött és az ez ideig elkészült, befejezett építekezéseket tudjuk értékelni.

Felkérjük a szakszervezeti bizottságokat, a szocialista brigádokat, a sportszerető dolgozókat, a szakmunkástanuló fiatalokat, hogy vegyenek részt a mozgalomban. Egyúttal kérjük a társadalmi szerveket, a gazdasági vezetőket, hogy erkölcsi és anyagi támogatással segítsék a társadalmi munka mind teljesebb megvalósulását, a dolgozók jobb testedzési feltételeinek megteremtését.

Épüljön minél több sportlétesítmény, hogy még többen sportolhassanak!

SZOT testnevelési és sportosztály